

REPUBLIKA SRPSKA
Agencija za osiguranje Republike Srpske
BanjaLuka

BanaMilosavljevića 8/II
e-mail: azors.kabinet@blic.net; www.azors.rs.ba
tel/faks: +387 51 228-910, 228-920

REPUBLIC OF SRPSKA
The Insurance Agency of Republic of Srpska
Banja Luka

St. BanaMilosavljevića 8/II
e-mail: azors.kabinet@blic.net; www.azors.rs.ba
phone/fax: +387 51 228-910, 228-920

IZVJEŠTAJ

**o stanju u sektoru osiguranja Republike Srpske
za period od 01.01.2014. do 30.06.2014. godine**

Broj: UO – 23 /14

Datum: 06. oktobar 2014. godine

Banja Luka, oktobar 2014. godine

SADRŽAJ

UVODNA RIJEČ.....	3
1. STRUKTURA SEKTORA	4
1.1. Društva za osiguranje.....	4
1.1.1. Struktura vlasništva.....	4
1.1.2. Ljudski resursi.....	5
1.2. Posrednici u osiguranju.....	6
1.3. Zaštitni fond Republike Srpske.....	6
1.4. Ovlašćeni aktuari.....	7
1.5. Ombudsman u osiguranju.....	7
2. TRŽIŠTE OSIGURANJA	8
2.1. Obračunata premija na tržištu osiguranja Republike Srpske.....	8
2.2. Obračunata premija po društvima za osiguranje.....	8
2.3. Struktura portfelja.....	10
2.4. Tržišna struktura i koncentracija.....	12
2.5. BILANSNA STRUKTURA.....	14
2.5.1. Bilans stanja.....	14
2.5.2. Bilans uspjeha.....	17
3. FINANSIJSKI I TEHNIČKI POKAZATELJI STANJA U SEKTORU.....	21
3.1. Obračun i pokrivenost tehničkih rezervi propisanim oblicima aktive	21
3.1.1. Ukupno obračunate tehničke rezerve	21
3.1.2. Obračun i sredstva za pokriće tehničkih rezervi društava za neživotno osiguranje....	22
3.1.3. Obračun i sredstva za pokriće tehničkih rezervi društava za životno osiguranje.....	24
3.2. Pokazatelji o isplaćenim odštetama i drugim naknadama iz osiguranje	27
3.2.1. Efikasnost u rješavanju i isplati obaveza iz osiguranja.....	28
3.3. Racio šteta, racio troškova i kombinovani racio	30
3.4. Pokazatelji rentabilnost imovine i rentabilnosti vlastitih sredstava.....	30
3.5. Ostali pokazatelji poslovanja	31

UVODNA RIJEČ

U izvještajnom periodu u Republici Srpskoj poslovalo je 12 društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpske i 10 filijala društava za osiguranje iz FBiH.

Ukupna premija osiguranja, ostvarena u prvom polugodištu 2014. godine u Republici Srpskoj iznosi 84,7 miliona KM, što predstavlja rast od 13,1%. Od toga se na premiju neživotnog osiguranja odnosi 71,9 miliona KM, dok premija životnog osiguranja iznosi 12,8 miliona KM.

Premija osiguranja od autoodgovornosti i dalje zauzima najveće učešće u portfelju. Životno osiguranje nastavlja dinamičan rast, a struktura premije neživotnih osiguranja se postepeno poboljšava u pravcu većeg učešća neobaveznih osiguranja. Naime, i u 2014. godini nastavljen je postepeni, ali višegodišnji trend porasta neobaveznog osiguranja. Tako je 2006. godine učešće svih vrsta neobaveznog osiguranja iznosilo 19%, dok danas, dostiže nivo od 31%. Obavezno osiguranje od autoodgovornosti imalo je učešće od 85% (2006. godina) u strukturi neživotnog osiguranja, dok sada taj procenat iznosi 62,4%.

Ukupna aktiva društava za osiguranje iz Republike Srpske ima trend kontinuiranog rasta i povećana je za 15,7% u odnosu na 31.12.2013. godine i iznosi 372,6 miliona KM. Ukupni prihodi iznose 103,1 milion KM i porasli su za 25,3% u odnosu na 30.06.2013. godine.

Ukupni kapital je smanjen za 10,7% u odnosu na stanje zatečeno početkom godine, ali sva društva trenutno ispunjavaju uslove kapitalne adekvatnosti i obaveznog pokrivača minimalnog garantnog fonda.

U izvještajnom periodu došlo je do povećanja obračunatih tehničkih rezervi za 39,3% u odnosu na 30.06.2013. godine, uz pozitivne promjene u strukturi ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi.

Na nivou sektora ostvaren je pozitivan neto rezultat, koji iznosi 4,7 milion KM, pri čemu je 7 društava poslovalo sa dobitkom u ukupnom iznosu od 8,5 miliona KM, a 5 društva su ostvarila gubitak u ukupnom iznosu od 3,8 miliona KM.

Izveštaj o stanju sektora osiguranja u Republici Srpskoj na dan 30.06.2014. godine pripremljen je u skladu sa članom 9. Zakona o društvima za osiguranje, a na osnovu analize finansijskih izvještaja, aktuarskih izvještaja kao i drugih izvještaja, koje društva za osiguranje, u skladu sa propisim, dostavljaju Agenciji za osiguranje Republike Srpske (u daljem tekstu: Agencija).

Direktor,
Božana Šljivar

1. STRUKTURA SEKTORA

1.1. Društva za osiguranje

Na tržištu osiguranja Republike Srpske u prvoj polovini 2014. godini poslovalo je 12 društava za osiguranje, koja su prema djelatnosti osiguranja, sjedištu i većinskom vlasništvu nad osnovnim kapitalom, predstavljena u narednoj tabeli:

Tabela broj 1: Društva za osiguranje

R.B.	NAZIV DRUŠTVA	SJEDIŠTE	VEĆINSKO VLASNIŠTVO
NEŽIVOTNA OSIGURANJA			
1.	Bobar osiguranje A.D.	Bijeljina	domaće
2.	D.D. Brčko gas osiguranje	Brčko	domaće
3.	Drina osiguranje A.D.	Milići	domaće
4.	Krajina osiguranje A.D.	Banja Luka	domaće
5.	Mikrofin osiguranje A.D.	Banja Luka	domaće
6.	Nešković osiguranje A.D.	Bijeljina	domaće
7.	Osiguranje Aura A.D.	Banja Luka	domaće
8.	Osiguranje Garant D.D.	Brčko	domaće
9.	Triglav osiguranje A.D.	Banja Luka	strano
ŽIVOTNA I NEŽIVOTNA OSIGURANJA (KOMPOZITNA DRUŠTVA)			
10.	Grawe osiguranje A.D.	Banja Luka	strano
11.	Dunav osiguranje A.D.	Banja Luka	strano
12.	Jahorina osiguranje A.D.	Pale	strano

Izvor: Centralni registar HOV

Od 12 društava za osiguranje, sa sjedištem u Republici Srpskoj, 9 je obavljalo djelatnost neživotnog osiguranja, a 3 društva za osiguranje su obavljala djelatnost neživotnog i životnog osiguranja.

Sa stanjem na dan 30.06.2014. godine na području RS posluje i 10 filijala društva za osiguranje iz FBiH, a 7 društva iz RS ima dozvolu za obavljanje poslova osiguranja putem filijale u FBiH.

1.1.1. Struktura vlasništva

Prema strukturi vlasništva nad osnovnim kapitalom, u prvoj polovini 2014. godine 8 društava je bilo u većinskom domaćem vlasništvu, dok su 4 društva za osiguranje bila u većinskom stranom vlasništvu.

Dva društva za osiguranje su u većinskom vlasništvu pravnih i/ili fizičkih lica iz Austrije, a po jedno društvo za osiguranje u većinskom vlasništvu lica iz Slovenije i Srbije.

Tabela broj 2: Vlasnička struktura u društvima za osiguranje

R.B.	Vlasništvo	Broj društava za osiguranje	Učešće u ukupnom kapitalu (%)	Učešće u ukupnoj aktivi (%)	Učešće u bruto fakturisanom premiji (%)
1.	Većinsko domaće privatno vlasništvo	7	53,2	36,6	50,0
2.	Većinsko domaće državno vlasništvo	1	7,6	5,3	6,9
3.	Većinsko strano vlasništvo	4	39,2	58,1	43,1
	UKUPNO	12	100,0	100,0	100,0

Izvor: Izveštaji društava i Centralni registar HOV

Državno vlasništvo, prema Izveštaju Centralnog registra hartija od vrijednosti-knjizi akcionara, postoji u Krajina osiguranju a.d. Banja Luka u procentu od 70,4% i Osiguranju Aura a.d. Banja Luka u procentu od 38%.

1.1.2. Ljudski resursi

Na dan 30.06.2014. godine u sektoru osiguranja bilo je zaposleno ukupno 1.428 radnika, od kojih u društvima za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj 1.243 radnika, u filijalama društava za osiguranje iz FBiH 179 radnika i u Zaštitnom fondu RS 6 radnika.

Broj i kvalifikaciona struktura zaposlenih u društvima za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj za period od 2012–2014. godine predstavljeni su u narednoj tabeli.

Tabela broj 3: Broj i kvalifikaciona struktura zaposlenih u društvima za osiguranje

KVALIFIKACIJA	Stanje na dan 30.06.2012.		Stanje na dan 30.06.2013.		Stanje na dan 30.06.2014.		INDEKS 2014/13
	broj	%	broj	%	broj	%	
NK	5	0,4	5	0,4	8	0,6	160,0
PK	3	0,3	3	0,3	2	0,2	66,7
NS	3	0,3	1	0,1	1	0,1	100,0
KV	72	6,0	60	5,0	60	4,8	100,0
SSS	640	53,5	643	53,9	668	53,7	103,9
VKV	7	0,6	7	0,6	4	0,3	57,1
VŠS	99	8,3	98	8,2	91	7,3	92,9
VSS	349	29,2	359	30,1	387	31,1	107,8
MR	17	1,4	15	1,3	19	1,5	126,7
DR	1	0,1	2	0,2	3	0,2	150,0
UKUPNO	1.196	100,0	1.193	100,0	1.243	100,0	104,2

Izvor: Izveštaji društava za osiguranje

Zaposlene u sektoru osiguranja čine i posrednici u osiguranju, te ostali zaposleni u društvima za posredovanje. U posmatranom periodu zabilježen je rast broja zaposlenih u odnosu na prethodni period, a kadrovska struktura se postepeno poboljšava.

1.2. Posrednici u osiguranju

Zaključno sa 30.06.2014. godine u Registar posrednika u osiguranju kod Agencije upisano je:

- 139 zastupnika- fizička lica, od čega je 25 osnovalo preduzetničke radnje,
- 7 društava za zastupanje iz RS (uključujući i Pošte Srpske) i 4 filijale društava za zastupanje iz FBiH,
- 4 brokerska društva iz RS,
- 1 filijala brokerskog društva iz FBiH i
- 60 brokera – fizička lica.

Na internet stranici Agencije (www.azors.rs.ba) dostupan je izvod iz registara posrednika u osiguranju.

U izvještajnom periodu, organizovana je edukacija i održan je redovan ispitni rok za polaganje stručnog ispita za provjeru stručnog znanja potrebnog za dobijanje ovlaštenja za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju. Stručni ispit je položilo 111 kandidata.

1.3. Zaštitni fond Republike Srpske

Zaštitni fond Republike Srpske (u daljem tekstu: Zaštitni fond) uspostavljen je Zakonom o obaveznom osiguranju za motorna vozila i ostalim obaveznim osiguranjima od odgovornosti, kao posebno pravno lice. Nadležnost Zaštitnog fonda je da pokriva štete koje pretrpe žrtve saobraćajnih nezgoda, koje ne mogu biti nadoknađene sistemom obaveznog osiguranja od autoodgovornosti. Sva društva za osiguranje, koja obavljaju osiguranje od autoodgovornosti, su po Zakonu članovi Zaštitnog fonda i imaju obavezu uplate doprinosa, srazmjerno ostvarenoj premiji osiguranja od autoodgovornosti.

Ukupno ostvareni prihodi Zaštitnog fonda u prvoj polovini 2014. godini su iznosili 1.105.575 KM i manji su za 1,3% u poređenju sa prethodnom godinom. Ukupni rashodi iznosili su 1.186.414 KM i veći su za 27% u odnosu na prethodnu godinu. Zaštitni fond je u prvoj polovini 2014. godine ostvario manje prihode u odnosu na rashode u iznosu od 80.839 KM.

U narednoj tabeli se daje pregled rješavanja i isplate odštetnih zahtjeva na dan 30.06.2013. i 30.06.2014. godine, iz nadležnosti Zaštitnog fonda.

Tabela broj 4: Odštetni zahtjevi prema Zaštitnom fondu

R.B.	Odštetni zahtjevi	30.06.2013.	30.06.2014.
1	Broj prijavljenih zahtjeva	165	183
2	Broj prenesenih iz prethodnog perioda	165	166
3	Ukupan broj zahtjeva (1+2)	330	349
4	Broj odbijenih zahtjeva	26	30
5	Broj obrađenih zahtjeva bez odbijenih	136	180
6	Broj isplaćenih zahtjeva	136	178
7	Iznos isplaćenih zahtjeva (KM)	608.645	643.219

Izvor: Izvještaj Zaštitnog fonda

Podaci dobijeni od Zaštitnog fonda pokazuju da je broj isplaćenih odštetnih zahtjeva povećan za 31%, a iznos isplaćenih odštetnih zahtjeva za 6%.

1.4.Ovlašćeni aktuari

U skladu sa međunarodnim standardima za funkcionisanje sektora osiguranja od posebne važnosti je obezbjeđenje adekvatnog broja profesionalno osposobljenih aktuara. Na dan 30.06.2014. godine u Registar ovlašćenih aktuara kod Agencije bilo je upisano 29 lica. Na internet stranici Agencije (www.azors.rs.ba) dostupan je izvod iz Registra ovlašćenih aktuara.

1.5.Ombudsman u osiguranju

Agencija se zaštitom potrošača bavila neposredno i preko Ombudsmana u osiguranju. U izvještajnom periodu Kancelarija Ombudsmana zaprimila je 39 predmeta, odnosno pismenih prigovora, molbi i pritužbi osiguranika, korisnika naknada iz osiguranja, ili trećih oštećenih lica, od kojih se najveći broj odnosi na prigovore na postupke u isplati naknade štete iz osnova autoodgovornosti. Detaljniji podaci o rezultatima postignutim u ovom segmentu dati su u Izveštaju o radu Agencije za period 01.01. do 30.06.2014. godine.

2. TRŽIŠTE OSIGURANJA

2.1. Obračunata premija na tržištu osiguranja Republike Srpske

Ukupno obračunata premija na tržištu osiguranja Republike Srpske¹ u periodu 01.01. do 30.06.2014. godine iznosila je 84.702.437 KM. U odnosu na isti period prethodne godine, obračunata premija je veća za 9.777.784 KM ili 13,1%.

Tabela broj 5: Premija osiguranja ostvarena na tržištu RS u periodu 2012 – 2014. godine (u KM)

R.B.	Subjekti na tržištu RS	Obračunata premija na tržištu RS						Indeks 2014/13
		I-VI 2012.		I-VI 2013.		I-VI 2014.		
		Iznos	Udio (%)	Iznos	Udio (%)	Iznos	Udio (%)	
1.	DRUŠTVA IZ RS	57.245.417	80,2	60.306.264	80,5	67.256.080	79,4	111,5
1.1.	Neživotna osiguranja	52.004.606	72,8	54.491.232	72,7	60.677.375	71,6	111,4
1.2.	Životna osiguranja	5.240.810	7,3	5.815.033	7,8	6.578.706	7,8	113,1
2.	FILIJALE DRUŠTAVA IZ FBiH	14.178.793	19,9	14.618.389	19,5	17.446.356	20,6	119,3
2.1.	Neživotna osiguranja	11.121.699	15,6	10.802.386	14,4	11.176.471	13,2	103,5
2.2.	Životna osiguranja	3.057.094	4,3	3.816.004	5,1	6.269.885	7,4	164,3
	UKUPNO	71.424.210	100,0	74.924.653	100,0	84.702.437	100,0	113,1

Izvor: Izveštaji društava za osiguranje

2.2. Obračunata premija po društvima za osiguranje

Ukupno obračunata premija u periodu 01.01. do 30.06.2014. godine koju su ostvarila društva sa sjedištem u Republici Srpskoj, uključujući i premiju koju su ova društva ostvarila na tržištu osiguranja Federacije BiH iznosila je 77.239.435 KM. U odnosu na isti period prethodne godine, obračunata premija je veća za 10.260.974 KM ili 15,3%.

U nastavku se daje pregled obračunate premije po društvima za osiguranje:

Tabela broj 6: Obračunate premije po društvima u periodu 2012 – 2014. godine (u KM)

R.b.	NAZIV DRUŠTVA	Ukupno obračunata premija						INDEKS 2014/13
		I-VI 2012.		I-VI 2013.		I-VI 2014.		
		Iznos	Udio	Iznos	Udio	Iznos	Udio	
	NEŽIVOTNA OSIGURANJA							
1.	Bobar osiguranje A.D.	6.490.428	10,3%	7.372.697	11,0%	8.203.012	10,6%	111,3
2.	D.D. Brčko-gas osiguranje	6.919.178	11,0%	6.965.431	10,4%	7.124.377	9,2%	102,3
3.	Grawe osiguranje A.D.	9.580	0,0%	8.588	0,0%	7.746	0,0%	90,2
4.	Drina osiguranje A.D.	7.013.435	11,1%	7.672.653	11,5%	8.866.199	11,5%	115,6
5.	Dunav osiguranje A.D.	8.399.966	13,3%	7.652.354	11,4%	8.046.748	10,4%	105,2

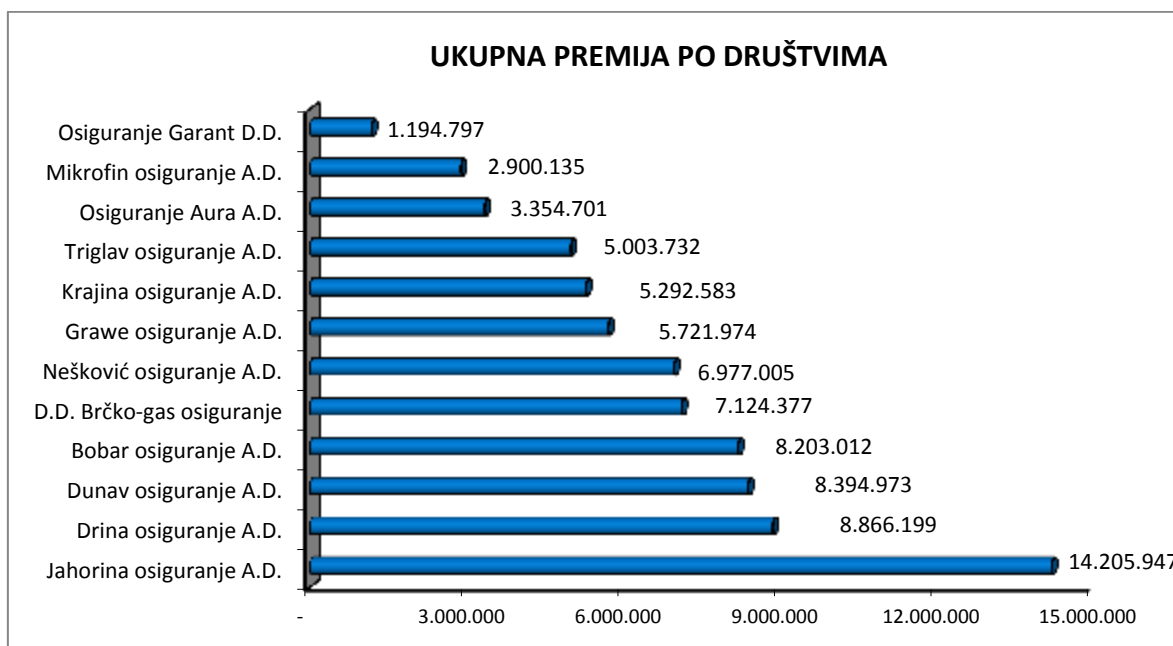
¹ Ukupna obračunata premija na tržištu osiguranja RS je obračunata na način da je ukupna premija koja su ostvarila društva za osiguranje sa sjedištem u RS umanjena za premiju koju su ta društva ostvarila u FBiH i uvećana za premiju koju su društva za osiguranje sa sjedištem u FBiH ostvarila u RS.

R.b.	NAZIV DRUŠTVA	Ukupno obračunata premija						INDEKS 2014/13
		I-VI 2012.		I-VI 2013.		I-VI 2014.		
		Iznos	Udio	Iznos	Udio	Iznos	Udio	
6.	Jahorina osiguranje A.D.	11.956.006	19,0%	11.933.444	17,8%	13.556.903	17,6%	113,6
7.	Krajina osiguranje A.D.	3.372.431	5,4%	4.297.431	6,4%	5.292.583	6,9%	123,2
8.	Mikrofin osiguranje A.D.	1.982.503	3,1%	2.209.966	3,3%	2.900.135	3,8%	131,2
9.	Nešković osiguranje A.D.	5.436.564	8,6%	5.914.851	8,8%	6.977.005	9,0%	118,0
10.	Osiguranje Aura A.D.	2.539.736	4,0%	2.863.211	4,3%	3.354.701	4,3%	117,2
11.	Triglav osiguranje A.D.	3.613.928	5,7%	4.255.830	6,4%	5.003.732	6,5%	117,6
12.	Osiguranje Garant d.d.					1.194.797	1,5%	
	UKUPNO NEŽIVOTNA OSIGURANJA	57.733.754	91,7%	61.146.456	91,3%	70.527.938	91,3%	115,3
	ŽIVOTNA OSIGURANJA							
1.	Grawe osiguranje A.D.	4.633.149	7,4%	5.101.070	7,6%	5.714.228	7,4%	112,0
2.	Dunav osiguranje A.D.	232.574	0,4%	306.198	0,5%	348.225	0,5%	113,7
3.	Jahorina osiguranje A.D.	375.087	0,6%	424.737	0,6%	649.044	0,8%	152,8
	UKUPNO ŽIVOTNA OSIGURANJA	5.240.810	8,3%	5.832.005	8,7%	6.711.497	8,7%	115,1
	UKUPNO:	62.974.565	100,0%	66.978.461	100,0%	77.239.435	100,0%	115,3

Izvor: Izveštaji društava za osiguranje

Grafikon broj 1: Ostvarena premija/po društvima za osiguranje

Izvor: Izveštaji društava za osiguranje

U izvještajnom periodu sva društva za osiguranje su ostvarila porast premije u odnosu na isti period prethodne godine.

U periodu 01.01. do 30.06.2014. godine učešće u ukupnoj premiji na tržištu osiguranja Republike Srpske su ostvarile i filijale društava za osiguranje iz FBiH, i to u iznosu od 17.446.356 KM ili 20,6%.

U nastavku ovog Izveštaja koristiće se isključivo podaci i pokazatelji o društvima za osiguranje iz RS, a u narednoj tabeli se daje samo pregled ostvarene premije filijala društava iz FBiH na tržištu osiguranja u RS:

Tabela broj 7: Obračunata premija po filijalama društava iz FBiH

(u KM)

R.B.	FILIJALE DRUŠTAVA ZA OSIGURANJE IZ FBiH KOJE POSLUJU U RS	Obračunata premija				Indeks 2014/13
		I-VI 2013.		I-VI 2014.		
		Iznos	Udio	Iznos	Udio	
NEŽIVOTNA OSIGURANJA FBiH						
1.	Bosna-Sunce osiguranje d.d.	597.920	4,1%	831.812	4,8%	139,1
2.	Camelija osiguranje d.d.	151.149	1,0%	186.172	1,1%	123,2
3.	Croatia osiguranje d.d.	276.313	1,9%	349.907	2,0%	126,6
4.	Euroherc osiguranje d.d.	2.188.284	15,0%	2.462.363	14,1%	112,5
5.	Merkur BH osiguranje	84.986	0,6%	73.893	0,4%	86,9
6.	Sarajevo osiguranje d.d.	2.444.438	16,7%	2.972.097	17,0%	121,6
7.	Uniqa osiguranje d.d.	2.598.124	17,8%	2.148.301	12,3%	82,7
8.	VGT osiguranje d.d.	509.728	3,5%	237.858	1,4%	46,7
9.	Zovko osiguranje d.d.	1.951.444	13,3%	1.914.069	11,0%	98,1
UKUPNO NEŽIVOTNA FBiH		10.802.386	73,9%	11.176.471	64,1%	103,5
ŽIVOTNA OSIGURANJA FBiH						
1.	Croatia osiguranje d.d.	42.291	0,3%	37.757	0,2%	89,3
2.	Merkur BH osiguranje	2.641.805	18,1%	4.437.856	25,4%	168,0
3.	Uniqa osiguranje d.d.	1.131.908	7,7%	1.794.271	10,3%	158,5
UKUPNO ŽIVOTNA FBiH		3.816.004	26,1%	6.269.885	35,9%	164,3
UKUPNA PREMIJA FBiH		14.618.389	100,0%	17.446.356	100,0%	119,3

Izvor: Izvještaji filijala društava

U strukturi premije filijala društva za osiguranje iz FBiH, neživotna osiguranja čine 64,1% ukupne premije, dok se na životna osiguranja odnosi 35,9% ukupne premije. Podaci ukazuju da se struktura premije promijenila u korist životnih osiguranja u odnosu na isti period prethodne godine.

2.3.Struktura portfelja

U sljedećoj tabeli je predstavljena struktura obračunate premije prema vrstama osiguranja u periodu 2012-2014. godine, s tim da se kategorija „ostalo“, odnosi na 13 grupa neživotnih osiguranja, koje u ukupnoj premiji pojedinačno učestvuju ispod jednog procenta.

Tabela broj 8: Obračunata premija prema vrstama osiguranja

(u KM)

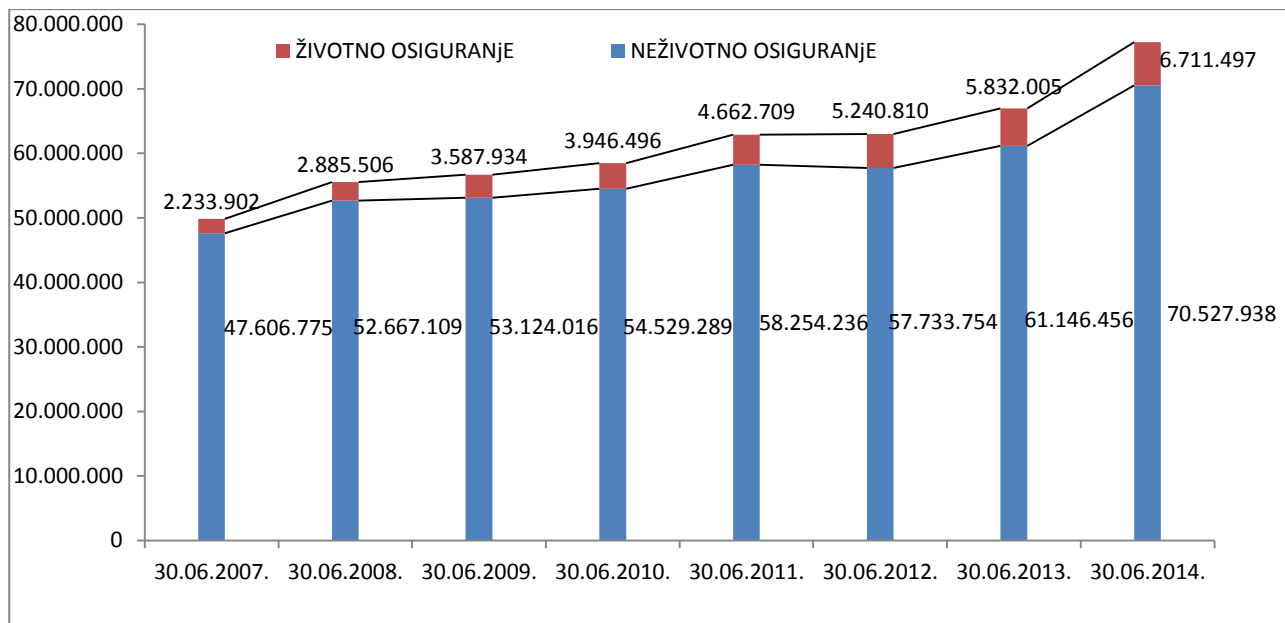
Vrsta osiguranja	Obračunata premija						Indeks 14/13
	30.06.2012.		30.06.2013.		30.06.2014.		
	Iznos	Udio	Iznos	Udio	Iznos	Udio	
Osiguranje nezgode	3.857.878	6,1%	4.358.543	6,5%	5.013.028	6,5%	115,0
Osiguranje vozila koja se kreću po kopnu osim šinskih	4.821.047	7,7%	4.681.893	7,0%	4.910.986	6,4%	104,9
Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	3.575.560	5,7%	3.253.948	4,9%	4.419.066	5,7%	135,8
Osiguranje ostalih šteta na imovini	3.262.953	5,2%	4.583.631	6,8%	6.043.048	7,8%	131,8
Osiguranje od odgovornosti za m/v	41.273.783	65,5%	42.885.165	64,0%	48.180.653	62,4%	112,3
Ostalo	942.534	1,5%	1.383.275	2,1%	1.961.157	2,5%	141,8
Ukupno neživotna	57.733.754	91,7%	61.146.456	91,3%	70.527.938	91,3%	115,3
Životno osiguranje	5.240.810	8,3%	5.832.005	8,7%	6.711.497	8,7%	115,1
Ukupno	62.974.565	100,0%	66.978.461	100,0%	77.239.435	100,0%	115,3

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje

Od ukupno obračunate premije, na neživotna osiguranja odnosilo se 70.527.938 KM ili 91,3%, a premija životnih osiguranja iznosila je 6.711.497 KM ili 8,7%. U odnosu na prethodnu godinu, obračunata premija neživotnih osiguranja zabilježila je povećanje od 15,3%, dok je premija životnih osiguranja veća za 15,1%. Kod neživotnih osiguranja najveći pojedinačni rast je evidentiran u vrsti osiguranja imovine od požara i prirodnih sila.

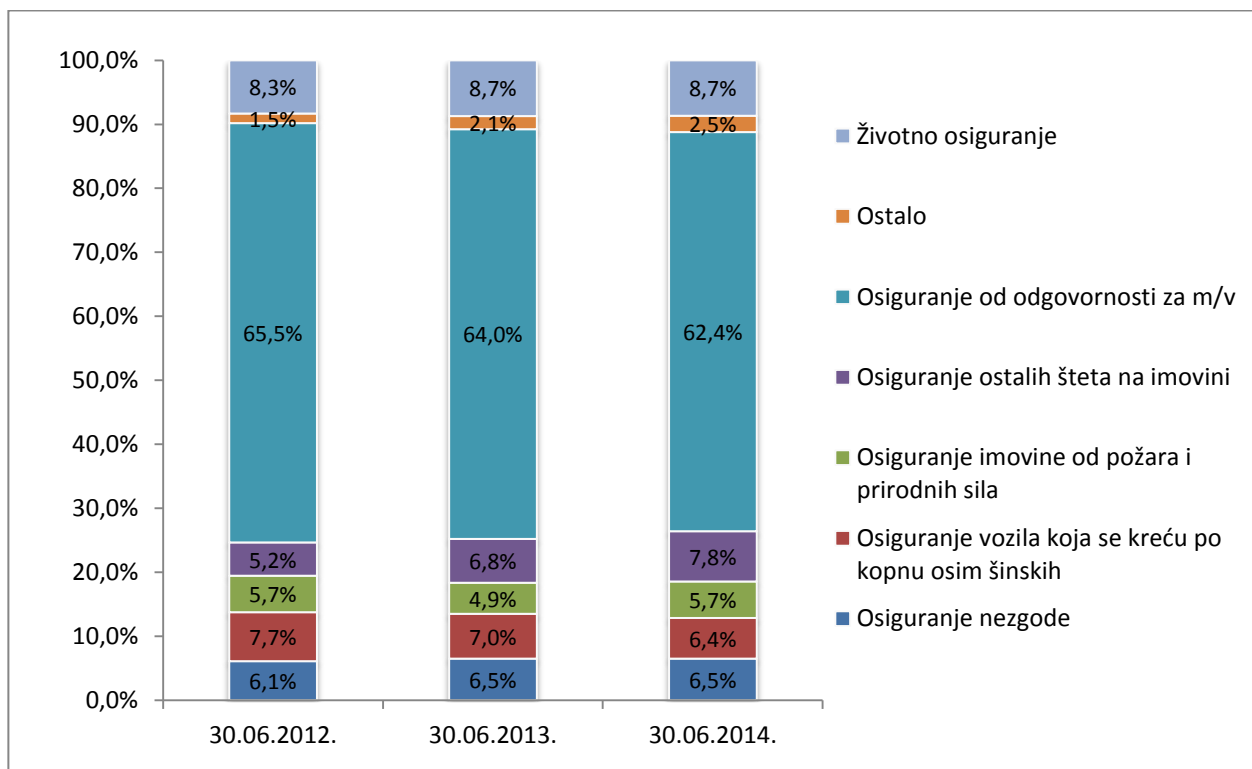
U nastavku se daju grafičke ilustracije strukture bruto premije u RS.

Grafikon broj 2: Ostvarena premija životnih i neživotnih osiguranja za period 2007-2014. godina

Izvor: Izveštaji društava za osiguranje

Grafikon broj 3: Struktura premija po vrstama osiguranja

Izvor: Izveštaji društava za osiguranje

U narednoj tabeli nalaze se podaci o učešću obaveznog i neobaveznog osiguranja u ukupno obračunatoj premiji za prethodne tri godine.

Tabela broj 9: Udio obaveznog i neobaveznog osiguranja u ukupno obračunatoj premiji (u KM)

Vrsta osiguranja	30.06.2012.	Udio	30.06.2013.	Udio	30.06.2014.	Udio	Indeks 14/13
Obavezno	45.151.276	71,7%	47.254.942	70,6%	53.204.240	68,9%	112,6
Neobavezno	17.823.289	28,3%	19.723.519	29,4%	24.035.195	31,1%	121,9
UKUPNO	62.974.565	100,0%	66.978.461	100,0%	77.239.435	100,0%	115,3

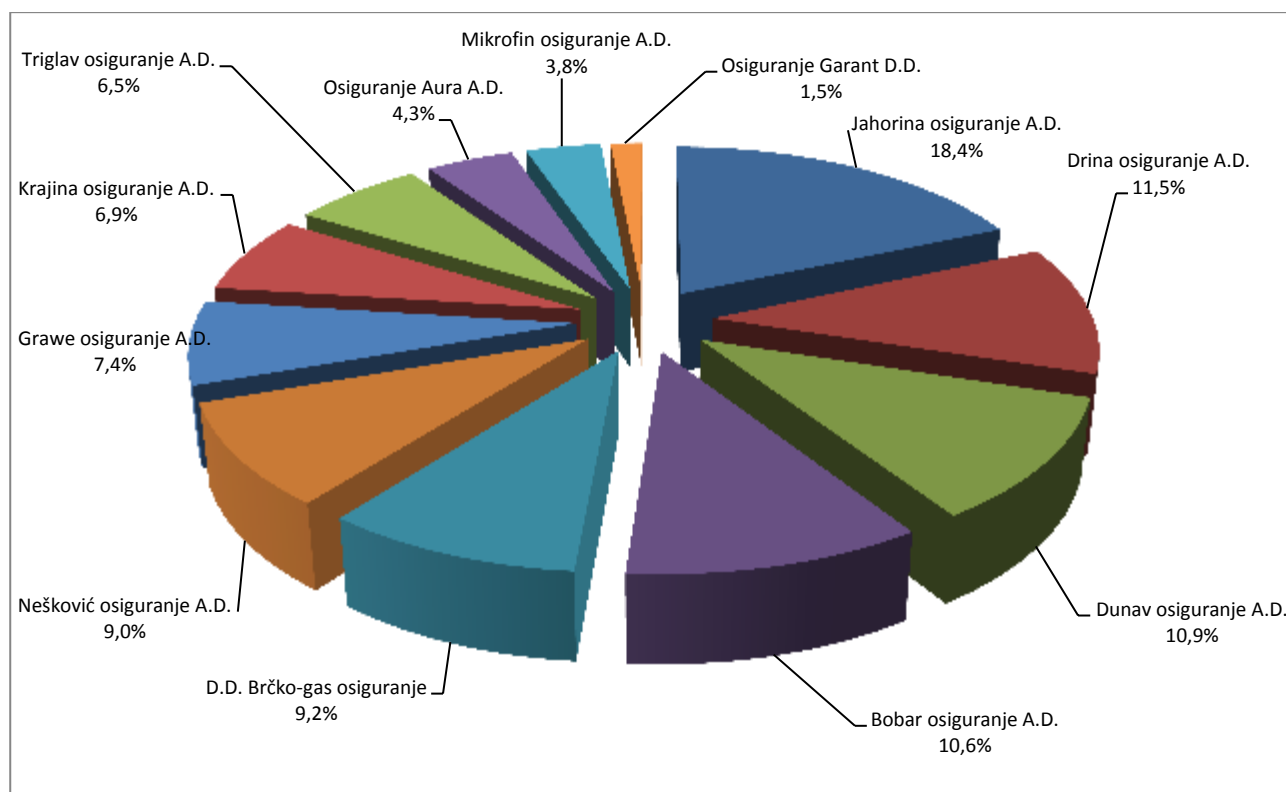
Izvor: Izvještaji društava za osiguranje

U 2014. godini došlo je do relativnog smanjenja obaveznih i povećanja neobaveznih osiguranja što predstavlja pozitivan trend. Tako je 2006. godine učešće svih vrsta neobaveznog osiguranja iznosilo 19%, dok danas, dostiže nivo od preko 30%. Obavezno osiguranje od autoodgovornosti imalo je učešće od 85% (2006. godina) u strukturi neživotnog osiguranja, dok sada taj procenat iznosi 62,4 %.

2.4.Tržišna struktura i koncentracija

U narednom grafikonu prikazano je tržišno učešće društava za osiguranje u prvoj polovini 2014. godine.

Grafikon broj 4: Učešće društava na tržištu RS u periodu I-VI 2014. godine

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje

U slijedećem pregledu dat je stepen koncentracije tržišta osiguranja u RS po peer grupama. U odnosu na prethodni izvještajni period došlo je do povećanja učešća u ukupnoj premiji društava za osiguranje u grupi od 5 do 10%, dok se smanjilo učešće u grupi od 10-15%.

Tabela broj 10: Učešće društava u ukupnoj premiji prema peer grupama

Učešće	Učešće društava u ukupnoj premiji prema peer grupama					
	30.06.2012.		30.06.2013.		30.06.2014.	
	Ukupno učešće	Broj društava	Ukupno učešće	Broj društava	Ukupno učešće	Broj društava
do 5%	7,2%	2	7,6%	2	9,6%	3
5-10%	27,1%	4	29,2%	4	39,0%	5
10-15%	46,1%	4	44,7%	4	33,0%	3
preko 15%	19,6%	1	18,5%	1	18,4%	1
Ukupno:	100,0%	11	100,0%	11	100,0%	12

Izvor: Izveštaji društava za osiguranje

Herfindahl Hirschman-ov indeks predstavlja takođe mjeru koncentracije tržišta i izračunava se kao zbir kvadrata pojedinačnog učešća svakog društva za osiguranje u odnosu na ostvarenu premiju. Ovaj indeks uzima u obzir relativnu veličinu i raspodjelu društava na tržištu, te ukoliko je tržište monopolističko, postoji i veća tržišna koncentracija, i naravno manja konkurencija. Ako je Herfindahl Hirschman-ov indeks između 1.000 i 1.800 smatra se da na tržištu postoji umjerena koncentracija, a upravo ovakva umjerena koncentracija karakteriše tržište osiguranja Republike Srpske u prvoj polovini 2014. godini. Herfindahl Hirschman-ov indeks za izvještajni period iznosi 1.047 poena, što je u odnosu na isti period 2013. godine smanjenje za 42 poena.

2.5. BILANSNA STRUKTURA

Na osnovu dostavljenih finansijskih izvještaja društava za osiguranje za period 01.01. do 30.06.2014. godinu u nastavku se daje uporedni prikaz i analiza osnovnih bilansnih pozicija.

2.5.1. Bilans stanja

U sljedećoj tabeli se daje skraćena šema zbirnog bilansa stanja za sva društva za osiguranje²:

Tabela broj 11: Aktiva- ukupno za sva društva

(u KM)

AKTIVA	31.12.2013. godina		30.06.2014. godina		Indeks 2014/13
	iznos	%	iznos	%	
A. STALNA IMOVINA(I+II+III+IV)	202.755.429	63,5	219.378.183	59,3	108,2
I Nematerijalna ulaganja	2.080.653	0,7	1.867.522	0,5	89,8
II Nekretnine, investicione nekretnine, postrojenja,oprema i ostala sredstva (1+2+3)	87.388.597	27,4	89.595.458	24,2	102,5
1. Zemljište, građevinski objekti, postrojenja i oprema	36.848.365	11,5	36.985.548	10,0	100,4
2. Investicione nekretnine	44.837.636	14,1	46.603.574	12,6	103,9
3. Osnovna sredstva u pripremi i ostala osnovna sredstva	5.702.596	1,8	6.006.336	1,6	105,3
III Dugoročni finansijski plasmani (1+2)	113.204.269	35,5	127.890.437	34,6	113,0
1. Učešće u kapitalu zavisnih, pridruženih i ostalih pravnih lica	2.863.253	0,9	2.863.253	0,8	100,0
2. Dugoročni finansijski plasmani matičnim, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima, dugoročni finansijski plasmani u zemlji i inostranstvu, finansijska sredstva koja se drže do roka dospijanja, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i ostali dugoročni finansijski plasmani	110.341.016	34,6	125.027.184	33,8	113,3
IV Odložena poreska sredstva	81.910	0,0	24.766	0,0	30,2
B. TEKUĆA IMOVINA (I+II+III+IV)	116.367.840	36,5	150.423.914	40,7	129,3
I Zalihe, stalna sredstva i sredstva obustavljenog poslovanja namijenjena prodaji	198.539	0,1	307.232	0,1	154,7
II Kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina	94.533.506	29,6	80.344.834	21,7	85,0
1. Potraživanja po osnovu premije, učešća u naknadi šteta i ostali kupci	13.817.688	4,3	15.090.741	4,1	109,2
2. Potraživanja iz specifičnih poslova i ostala potraživanja	5.753.081	1,8	4.870.387	1,3	84,7
3. Kratkoročni finansijski plasmani	55.304.026	17,3	44.628.470	12,1	80,7
4. Gotovina i gotovinski ekvivalenti	19.650.945	6,2	15.755.236	4,3	80,2
5. Porez na dodatu vrijednost	7.766	0,0		0,0	0,0
III Aktivna vremenska razgraničenja	21.578.651	6,8	69.767.079	18,9	323,3
IV - Odložena poreska sredstva	57.144	0,0	4.769	0,0	8,3
V. POSLOVNA AKTIVA (A+B)	319.123.269	100,0	369.802.097	100,0	115,9
G. VANBILANSNA AKTIVA	2.799.466	0,9	2.799.466	0,8	100,0
D. UKUPNA AKTIVA (V+G)	321.922.735		372.601.563		115,7

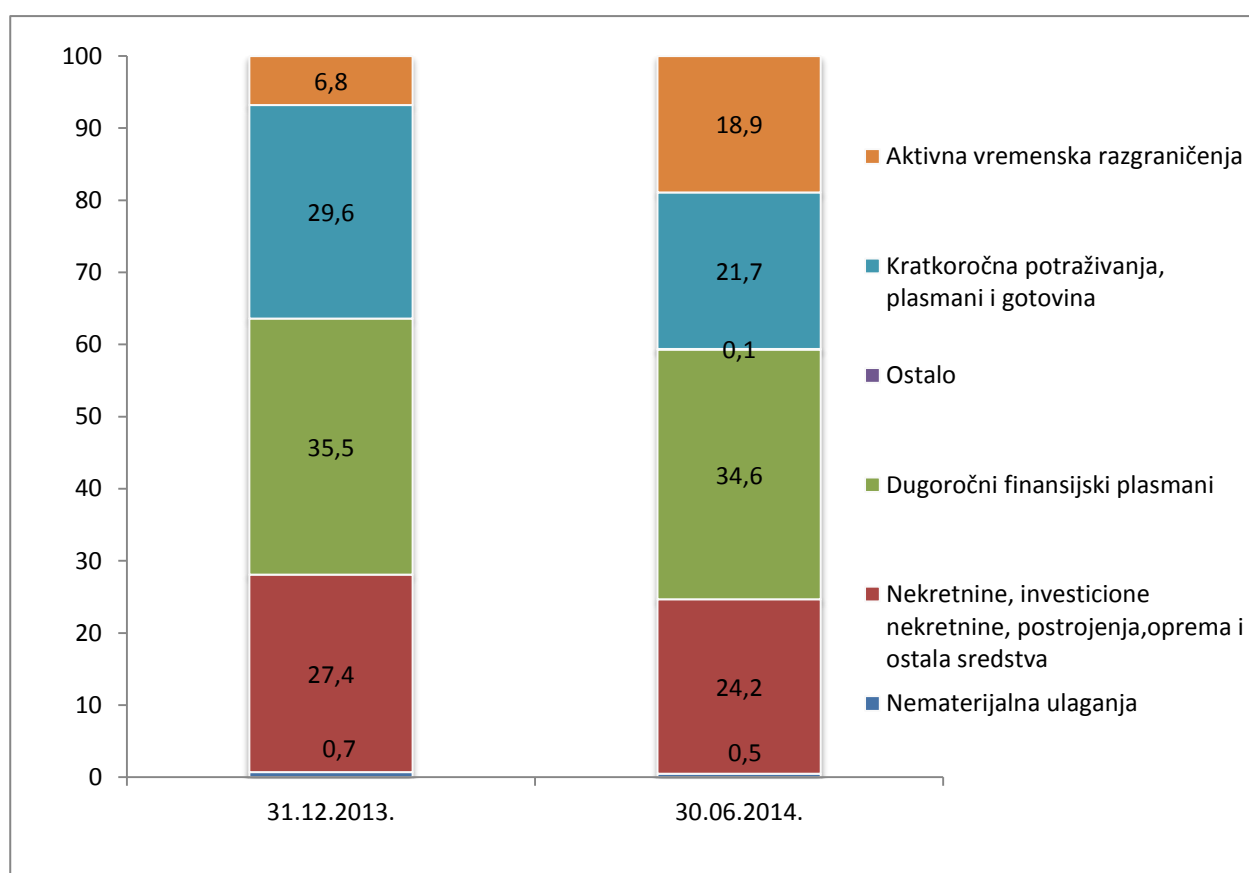
Izvor: Bilansi stanja društava za osiguranje

² Napomena: Prema Pravilniku o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za društva za osiguranje („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 97/09) u Bilans stanja u kolonu – Iznos na dan bilansa prethodne godine unosi se početno stanje tekućeg perioda.

Vrijednost poslovne aktive, odnosno vrijednost ukupne imovine društava za osiguranje u RS sa stanjem na dan 30.06.2014. godine iznosila je 369.802.097 KM i u odnosu na stanje na dan 31.12.2013. godine veća je za 15,9%. U strukturi ukupne imovine društava za osiguranje u RS bili su najzastupljeniji dugoročni finansijski plasmani 34,6% (učešće u kapitalu, ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi u depozite kod banaka, hartije od vrijednosti i zajmove), na materijalnu imovinu se odnosilo 24,2% aktive (ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi u investicione nekretnine i imovina koja služi za obavljanje djelatnosti osiguranja), na potraživanja 21,7% aktive (potraživanja po osnovu premije, regresa i ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi u kratkoročne finansijske plasmane), na aktivna vremenska razgraničenja 18,9% (razgraničeni troškovi pribave i udio reosiguranja u tehničkim rezervama), dok su preostale stavke u strukturi aktive učestvovala sa 0,6%.

U narednom grafičkom prikazu je predstavljena struktura aktive.

Grafikon br.5: Struktura aktive društava za osiguranje

Izvor: Bilansi stanja društava za osiguranje

U posmatranom periodu došlo je do promjena strukture aktive, koja se ogleda u smanjenju procentalnog učešća stalne imovine, dok se istovremeno povećalo procentualno učešće tekuće imovine.

Povećanje vrijednosti pozicije stalna imovina od 8,2% rezultat je povećanja dugoročnih ulaganja sredstva za pokriće tehničkih rezervi osiguranja. U okviru dugoročnih ulaganja najzastupljenija su ulaganja u depozite banaka koji su povećani kod sedam društava za osiguranje, investicione nekretnine koje su povećane kod dva društva za osiguranje i hartije od vrijednosti čiji je emitent Republika Srpska povećane kod šest društva za osiguranje, što je detaljnije opisano u poglavlju 3. ovog izvještaja.

Tekuća imovina u odnosu na prethodni obračunski period je povećana za 29,3%, a rezultat je prije svega povećanja aktivnih vremenskih razgraničenja za dva puta u odnosu na prethodni obračunski period. Iako je

do promjene ove bilansne kategorije došlo kod svih društava za osiguranje, navedeni porast uglavnom potiče od povećanja ove pozicije za pet puta kod jednog društva za osiguranje po osnovu prenosne premije koja pada na teret saosiguravača i reosiguravača i rezervisanja za štete prouzrokovane poplavama koje padaju na teret reosiguravača.

Na poziciji vanbilansna aktiva, odnosno pasiva, nije bilo promjena u odnosu na početno stanje, a na istoj je iskazana vrijednost državne imovine koju koristi Jahorina osiguranje a.d. i otpisanih potraživanja Triglav osiguranja a.d.

U narednom pregledu je dat uporedni prikaz agregatnih pozicija pasive bilansa stanja kako slijedi:

Tabela broj 12: Pasiva ukupno za sva društva

(u KM)

PASIVA	31.12.2013. godina		30.06.2014. godina		Indeks 2014/13
	iznos	%	iznos	%	
A. KAPITAL	124.186.585	38,9	110.930.564	30,0	89,3
1. Osnovni kapital	98.430.392	30,8	99.430.392	26,9	101,0
2. Emisiona premija	867.250	0,3	867.250	0,2	100,0
3. Rezerve iz dobitka	3.275.215	1,0	3.647.211	1,0	111,4
4. Revalorizacione rezerve	6.115.260	1,9	5.891.701	1,6	96,3
5. Nerealizovani dobitci po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	2.039.334	0,6	1.067.181	0,3	52,3
6. Nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	1.735.277	0,5	2.086.025	0,6	120,2
7. Neraspoređeni dobitak (8+9)	22.366.360	7,0	14.503.672	3,9	64,8
8. Neraspoređeni dobitak ranijih godina	6.354.394	2,0	5.936.075	1,6	93,4
9. Neraspoređeni dobitak tekuće godine	16.011.966	5,0	8.567.597	2,3	53,5
10. Gubitak do visine kapitala (11+12)	7.171.949	2,2	12.390.818	3,4	172,8
11. Gubitak ranijih godina	1.204.344	0,4	8.562.937	2,3	711,0
12. Gubitak tekuće godine	5.967.605	1,9	3.827.881	1,0	64,1
B. DUGOROČNA REZERVISANJA	42.965.237	13,5	47.580.196	12,9	110,7
V. OBAVEZE (1+2)	151.971.447	47,6	211.291.336	57,1	139,0
1. Dugoročne obaveze	480.277	0,2	845.706	0,2	176,1
2. Kratkoročne obaveze i PVR	151.491.170	47,5	210.445.630	56,9	138,9
2.1. Prenosna premija ŽO	3.874.586	1,2	3.750.043	1,0	96,8
2.2. Prenosna premija NŽO	68.851.426	21,6	73.671.330	19,9	107,0
2.3. Rezervisane štete ŽO	433.929	0,1	376.633	0,1	86,8
2.4. Rezervisane štete NŽO	49.607.665	15,5	93.356.157	25,2	188,2
2.5. Druga pasivna razgraničenja	5.450.005	1,7	6.800.362	1,8	124,8
2.6. Ostale kratkoročne obaveze	23.273.558	7,3	32.491.106	8,8	139,6
G. POSLOVNA PASIVA (A+B+V)	319.123.269	100,0	369.802.097	100,0	115,9
D. VANBILANSNA PASIVA	2.799.466	0,9	2.799.466	0,8	100,0
Đ. UKUPNA PASIVA (G+D)	321.922.735		372.601.563		115,7

Izvor: Bilansi stanja društava za osiguranje

Vrijednost poslovne pasive društava za osiguranje u RS sa stanjem na dan 30.06.2014. godine iznosila je 369.802.097 KM i u odnosu na stanje na dan 31.12.2013. godine uvećana je za 15,9%.

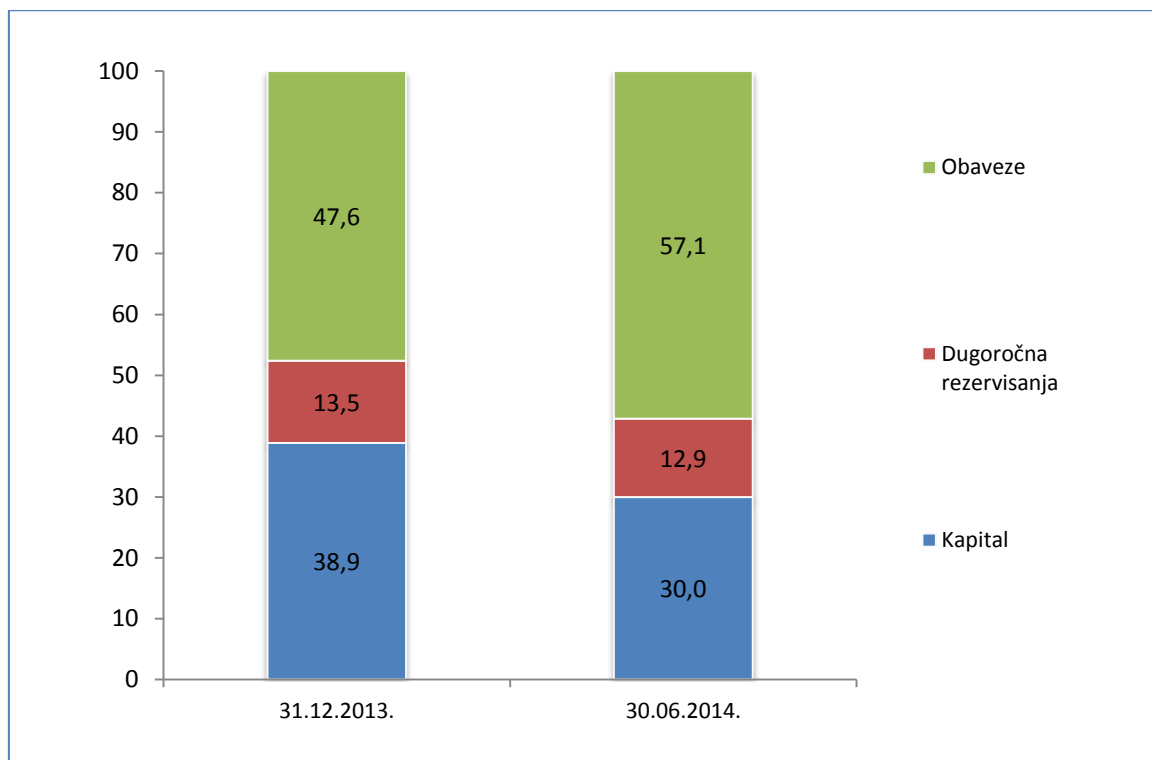
U strukturi poslovne pasive najzastupljenije su obaveze 57,1% (obračunate tehničke rezerve za životna i neživotna osiguranja), kapital 30% i dugoročna rezervisanja 12,9% (matematička rezerva životnih osiguranja, rezervisanja za učešće u dobitku i rezervisanja za naknade i beneficije zaposlenih). Povećanje

poslovne pasive rezultat je prije svega povećanja obračunate matematičke rezerve kod životnih osiguranja i povećanja rezervisanja za štete prouzrokovanih poplavama kod neživotnih osiguranja.

U narednom grafičkom prikazu je predstavljena struktura pasive:

Grafikon broj 6: Struktura pasive društava za osiguranje

Izvor: Bilansi stanja društava za osiguranje

Pozicija ukupni kapital na 30.06.2014. godine je smanjena u odnosu na prethodnu godinu za 10,7% što je rezultat povećanja gubitka do visine kapitala 72,8% i smanjenja neraspoređenog dobitka po osnovu isplate dividende za 35,2%. Gubitak do visine kapitala je povećan kod pet društava za osiguranje, dok je neraspoređeni dobitak smanjen kod sedam društava za osiguranje. Sva društva za osiguranje na dan 30.06.2014. godine ispunjavaju zahtjeve adekvatnosti kapitala, te obaveznog pokriva minimalnog garantnog fonda.

Dugoročna rezervisanja su se povećala za 10,7%, a u okviru ove pozicije došlo je do povećanja matematičke rezerve životnih osiguranja za 10,8% i rezervisanja za učešće u dobitku za 12,1%.

Dugoročne obaveze povećane su za 76,1% usljed povećanja pozicije dugoročni krediti kod jednog društva za osiguranje. Kratkoročne obaveze i pasivna vremenska razgraničenja povećane su za 38,9%, što se odnosi na sedam društava za osiguranje. U okviru pozicije pasivnih vremenskih razgraničenja smanjene su pozicije prenosna premija i rezervisane štete za životna osiguranja, dok se prenosna premija neživotnih osiguranja povećala za 7%, a rezerve za štete neživotnih osiguranja za 88,2%. Ova pozicija značajnije je povećana kod jednog društva za osiguranje po osnovu šteta uzrokovanih poplavama.

2.5.2. Bilans uspjeha

U narednoj tabeli dat je uporedni pregled stavki bilansa uspjeha na nivou sektora za prvo polugodište 2013. i 2014. godinu.

Tabela broj 13: Bilans uspjeha ukupno za sva društva

(u KM)

POZICIJA	01.01-30.06.2013.	%	01.01-30.06.2014.	%	Indeks 2014/13
A. POSLOVNI PRIHODI I RASHODI					
I - Poslovni prihodi (1+2+3+4+5+6)	75.108.860	91,3	95.977.646	93,0	127,8
1. Prihodi od premije i provizije osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesija životnih osiguranja	6.144.771		7.125.809		116,0
2. Prihodi od premije i provizije osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesija neživotnih osiguranja	60.445.205		65.464.813		108,3
3. Prihodi po osnovu učešća saosiguranja i reosiguranja i retrocesija u naknadi šteta neživotnih osiguranja	541.727		16.282.042		3.005,6
4. Prihodi od ukidanja i smanjenja rezervisanja neživotnih osiguranja	3.384.173		1.934.945		57,2
5. Prihodi od povrata poreskih i drugih dažbina i prihodi od premija, subvencija, dotacija, donacija i sl.	34.523		239.432		693,5
6. Drugi poslovni prihodi	4.558.461		4.930.604		108,2
II - Poslovni rashodi (1+2)	71.006.429	92,4	89.271.212	90,8	125,7
1. Funkcionalni rashodi (1.1.+1.2.+1.3.)	38.991.775		55.512.721		142,4
1.1. Rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalne doprinose	5.699.124		5.795.616		101,7
1.2. Naknade šteta, ugovorenih iznosa i premija saosiguranja i reosiguranja	1.337.555		2.091.248		156,3
1.3. Naknade šteta i ostale naknade neživotnih osiguranja	31.955.096		47.625.857		149,0
2. Troškovi sprovođenja osiguranja	32.014.654		33.758.491		105,4
III - Poslovni dobitak/gubitak (AI-AII)	4.102.431		6.706.434		163,5
B. FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI					
I - Finansijski prihodi	4.400.860	5,6	4.702.652	4,6	106,9
II - Finansijski rashodi	700.240	0,9	279.740	0,3	39,9
III Finansijski dobitak/gubitak (BI-BII)	3.700.620		4.422.912		119,5
AB. Dobitak/gubitak redovne aktivnosti (AIII+BIII)	7.803.051		11.129.346		142,6
V. OSTALI PRIHODI I RASHODI					
I - Ostali prihodi	1.985.811	2,5	2.384.165	2,3	120,1
II - Ostali rashodi	4.934.084	6,5	7.894.585	8,0	160,0
III - Dobitak/gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda (VI-VII)	-2.948.273		-5.510.420		186,9
G. PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE					
I - Prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine	401.082	0,1	47.748	0,0	11,9
II - Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine	80.205	0,1	242.083	0,2	301,8
III - Dobitak/gubitak po osnovu usklađivanja vrijednosti imovine (GI-GII)	320.877		-194.335		-60,6
D. PRIHODI PO OSNOVU PROMJENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKE GREŠAKA IZ RANIJIH GODINA	20.423	0,0	41.294	0,0	202,2
Đ. RASHODI PO OSNOVU PROMJENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKE GREŠAKA IZ RANIJIH GODINA	15.561	0,0	24.960	0,0	160,4
E. DOBITAK/ GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	5.180.518		5.440.925		105,0
Ž. TEKUĆI I ODLOŽENI POREZ NA DOBIT	591.450		706.067		119,4
Z. NETO DOBITAK I NETO GUBITAK PERIODA (E-Ž)= (Z1-Z2)	4.589.067		4.734.858		103,2
1. Neto dobitak tekuće godine	8.771.423		8.562.738		97,6
2. Neto gubitak tekuće godine	4.182.356		3.827.881		91,5
I. OSTALI DOBICI I GUBICI U PERIODU					
I - Dobici utvrđeni direktno u kapitalu	388.849	0,6	4.859	0,0	1,2
II - Gubici utvrđeni direktno u kapitalu	60.175	0,0	651.810	0,7	1.083,2
III Porez na dobitak koji se odnosi na ostale dobitke i gubitke	10.505	0,0	-45.143		-429,7
J.UKUPAN NETO REZULTAT U OBRAČUNSKOM PERIODU (Z+II-III-III)	4.907.236		4.133.049		84,2
K. UKUPNI PRIHODI I DOBICI (AI+BI+VI+GI+DI+II)	82.305.885	100,0	103.158.364	100,0	125,3
L. UKUPNI RASHODI I GUBICI (AII+BII+VII+GII+Đ+III+IIII)	76.807.199	100,0	98.319.247	100,0	128,0
Lj. UKUPAN BRUTO REZULTAT U OBRAČUNSKOM PERIODU (K-L)	5.498.686		4.839.116		88,0
M. TEKUĆI I ODLOŽENI POREZ NA DOBIT	591.450		706.067		119,4
N.UKUPAN NETO REZULTAT U OBRAČUNSKOM PERIODU (Lj-M)	4.907.236		4.133.049		84,2

Izvori: finansijski izvještaji društava za osiguranje

Ukupni prihodi i dobiti društava za osiguranje u prvoj polovini 2014. godini su iznosili 103.158.364 KM, što u odnosu na isti period prethodne godine predstavlja povećanje za 20.852.479 KM ili 25,3%.

U ukupnim prihodima poslovni prihodi učestvuju sa 93%, finansijski sa 4,6%, ostali prihodi 2,3%, dok je učešće prihoda od usklađivanja vrijednosti imovine, prihoda po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina i dobitaka utvrđenih direktno u kapitalu neznatno.

Poslovni prihodi iskazani su u iznosu od 95.977.646 KM i veći su u odnosu na prethodnu godinu za 27,8% što je rezultat povećanja obračunate premije osiguranja kod svih društava za osiguranje. U okviru ove pozicije došlo je do povećanja na stavkama: prihodi od premije životnih osiguranja za 16%, prihodi od premije neživotnih osiguranja za 8,3%, prihodi od povrata poreskih i drugih dadžbina i prihodi od premija, subvencija, dotacija, donacija i sl. čije je učešće u poslovnim prihodima neznatno, za šest puta, dok su drugi poslovni prihodi povećani za 8,2%. Najznačajnije povećanje u okviru poslovnih prihoda je na poziciji prihodi po osnovu učešća saosiguranja i reosiguranja i retrocesija u naknadi šteta neživotnih osiguranja, koji su povećani 34 puta kod jednog društva za osiguranje po osnovu katastrofalnih poplava. Do smanjenja je došlo na poziciji prihodi od ukidanja i smanjenja rezervisanja neživotnih osiguranja za 42,8%. Ovi prihodi su smanjeni kod šest društava za osiguranje.

Finansijski prihodi u odnosu na prethodnu godinu povećani su za 6,9%, a povećanje se odnosi na prihode od kamata po osnovu ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi kod osam društava za osiguranje.

Ostali prihodi su povećani za 20,1% u odnosu na isti period prethodne godine, a razlog tome su naplaćena potraživanja koja su bila ispravljena u prethodnom periodu, kod pet društava za osiguranje.

Dobici utvrđeni direktno u kapitalu iznose 4.859 KM i smanjeni su u odnosu na prethodnu godinu za 98,8%. Ove dobitke iskazalo je samo jedno društvo za osiguranje, dok je u prethodnoj godini ove dobitke iskazalo pet društava za osiguranje.

Ukupni rashodi i gubici društava iznosili su 98.319.247 KM i u odnosu na iste prethodne godine povećani su za 21.512.048 KM ili 28%.

U ukupnim rashodima, poslovni rashodi učestvuju sa 90,8%, finansijski rashodi sa 0,3%, ostali rashodi sa 8%, gubici utvrđeni direktno u kapitalu sa 0,7%, dok je učešće rashoda od usklađivanja vrijednosti imovine i rashoda po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina 0,2%.

Poslovni rashodi iskazani su u iznosu 89.271.212 KM i veći u odnosu na prethodnu godinu za 25,7%.

U okviru poslovnih rashoda, funkcionalni rashodi bilježe rast od 42,4%, a u okviru njih povećani su: rashodi za dugoročna rezervisanja za 1,7%, naknade šteta, ugovorenih iznosa i premija saosiguranja i reosiguranja životnih osiguranja³ za 56,3% i naknade šteta neživotnih osiguranja⁴ za 49%. Kod životnih osiguranja došlo je do značajnijeg povećanja ove pozicije usljed povećanog otkupa polisa osiguranja. Troškovi sprovođenja osiguranja povećani su za 5,4% u odnosu na prethodnu godinu. Ovi troškovi rastu sporije u odnosu na rast premije.

---

³ Prema Pravilniku o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za društava za osiguranje („Službeni glasnik RS“ broj:90/09 i 93/09) na računima grupe 51 – Naknade šteta, ugovorenih iznosa i premija saosiguranja i reosiguranja životnih osiguranja, iskazuju se naknade šteta i ugovorenih iznosa po osnovu životnih osiguranja, udjeli u štetama iz saosiguranja i reosiguranja, premije saosiguranja i reosiguranja i provizije iz poslova reosiguranja, rezervisanja za štete i druga rezervisanja životnih osiguranja

⁴ Na računima grupe 52 – Naknade šteta i ostale naknade neživotnih osiguranja, iskazuju se iznosi naknade šteta i osiguranih suma neživotnih osiguranja, udjeli u štetama po osnovu saosiguranja i reosiguranja, premije saosiguranja i reosiguranja, rezervisane štete, druga rezervisanja i provizije iz reosiguranja neživotnih osiguranja. Na teret računa ove grupe knjiže se i rashodi nastali u vezi sa uviđajem i procjenom štete, odnosno utvrđivanjem osnova i visine naknade štete, odnosno ugovorenog iznosa, kao i troškovi ostvarivanja regresnih zahtjeva, sudski troškovi i takse u sporovima iz osnova osiguranja, zatim troškovi vještačenja i drugi troškovi u vezi sa likvidiranjem šteta.

Finansijski rashodi su smanjeni za 60,1%, dok su ostali rashodi povećani za 60% i uglavnom se odnose na ispravku potraživanja. Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine su smanjeni za dva puta, ali njihov nominalni iznos i učešće u ukupnim rashodima su neznatni.

Rezultat redovne aktivnosti je kategorija faznog rezultata u poslovanju društava za osiguranje, te predstavlja razliku između poslovnih i finansijskih prihoda, s jedne strane, i poslovnih i finansijskih rashoda, s druge strane, odnosno potiče iz osnovne djelatnosti društava za osiguranje. Ostvareni rezultat redovne aktivnosti na nivou sektora je pozitivan i iznosi 11.129.346 KM i veći je za 3.326.295 KM ili 42,6% u odnosu na isti period prethodne godine. Pozitivan rezultat po osnovu redovne aktivnosti ostvarilo je devet društva za osiguranje.

Od dvanaest društava za osiguranje registrovanih u Republici Srpskoj sedam ih je poslovalo pozitivno sa neto dobitkom u iznosu od 8.562.738 KM, dok je pet društva za osiguranje iskazalo neto gubitak u iznosu od 3.827.881 KM, tako da je finansijski rezultat sektora osiguranja na dan 30.06.2014 pozitivan i iznosi 4.734.858 KM.

Dva društva za osiguranje iako su iskazala pozitivan rezultat po osnovu redovne aktivnosti iskazala su negativan rezultat na kraju perioda zbog povećanja rashoda po osnovu ispravke vrijednosti potraživanja.

Ako se uzmu u obzir gubici utvrđeni direktno u kapitalu dobija se ukupan neto rezultat u obračunskom periodu u iznosu od 4.133.049 KM, a koji je manji za 15,8% u odnosu na isti period prethodne godine.

3. FINANSIJSKI I TEHNIČKI POKAZATELJI STANJA U SEKTORU

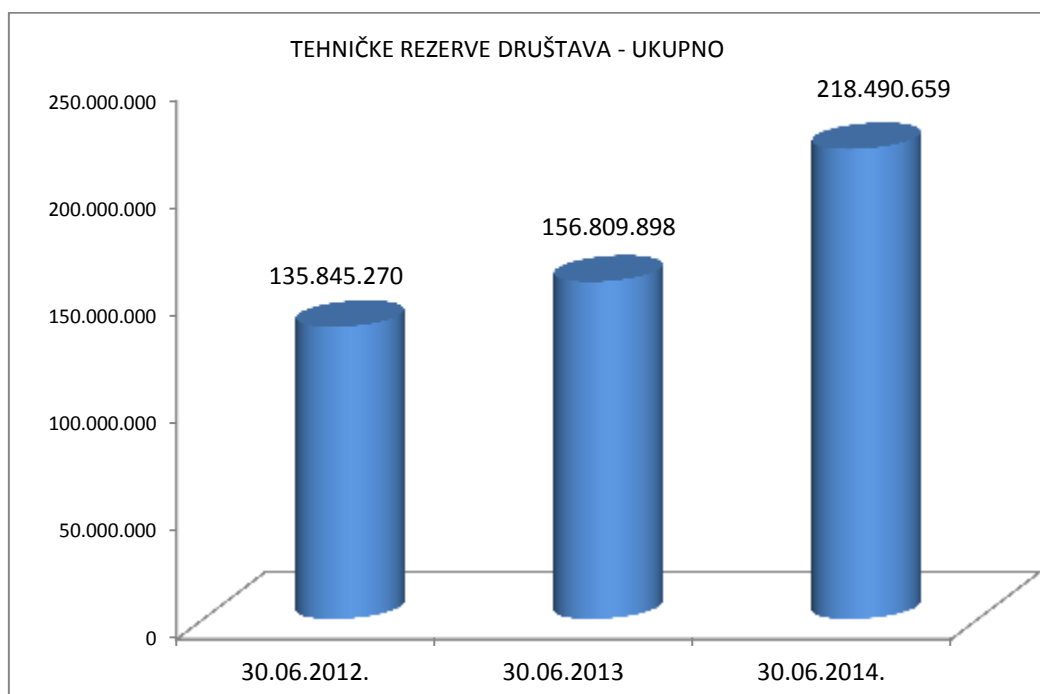
3.1. Obračun i pokrivenost tehničkih rezervi propisanim oblicima aktive

3.1.1. Ukupno obračunate tehničke rezerve

Aktuarski zasnovan obračun tehničkih rezervi, osnovni je preduslov za održavanje solventnosti društava za osiguranje, čime se doprinosi boljoj zaštiti interesa osiguranika i trećih oštećenih lica, kao i jačanju povjerenja u sektor osiguranja. Pravila obračuna tehničkih rezervi propisana su podzakonskim aktima Agencije, a njihova adekvatna primjena predmet je kontrole, kako ovlašćenih aktuara, tako i Agencije, kroz obavezne izvještaje koje društva dostavljaju periodično i kroz neposredne kontrole.

U narednom grafikonu prikazani su iznosi obračunatih tehničkih rezervi na nivou sektora, u periodu od 30.06.2012. do 30.06.2014. godine.

Grafikon broj 7: Tehničke rezerve na nivou sektora

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje

U posmatranom periodu, na nivou sektora, ukupno obračunate tehničke rezerve su kontinuirano rasle i, sa stanjem na dan 30.06.2014. godine, veće su za 60,8% (u odnosu na stanje na dan 30.06.2012. godine), odnosno za 39,3% (u odnosu na stanje na dan 30.06.2013. godine).

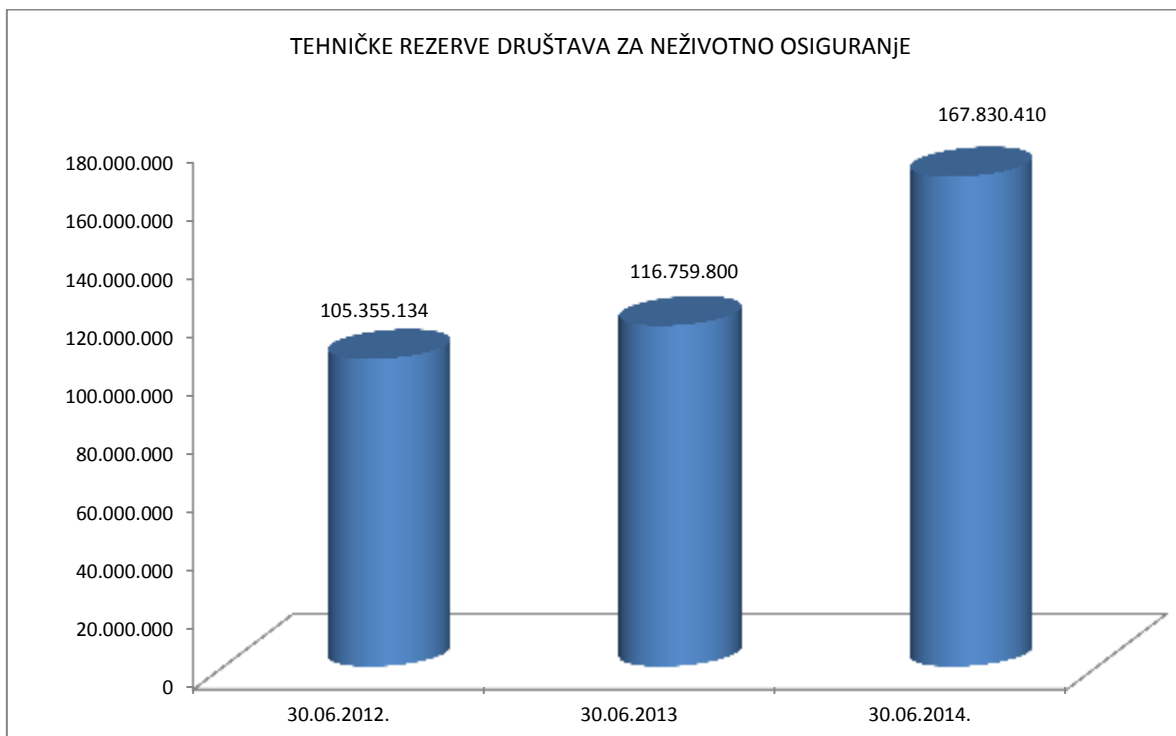
S obzirom da se primjenjuju različiti uslovi i ograničenja ulaganja kod životnog i neživotnog osiguranja, u nastavku se daje odvojena analiza ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi.

Radi održavanja finansijske sposobnosti izvršavanja obaveza po osnovu isplate štete i naknada iz ugovora o osiguranju, društvo za osiguranje je dužno da sredstva za pokriće tehničkih rezervi ulaže u dozvoljene oblike, zavisno od vrsta osiguranja koje obavlja, uz primjenu principa sigurnosti, profitabilnosti i disperziji ulaganja.

3.1.2. Obračun i sredstva za pokriće tehničkih rezervi društava za neživotno osiguranje

Obračunate tehničke rezerve neživotnih osiguranja na nivou sektora, u periodu od 30.06.2012. do 30.06.2014. godine, prikazane su u narednom grafikonu.

Grafikon broj 8: Tehničke rezerve društava za neživotno osiguranje

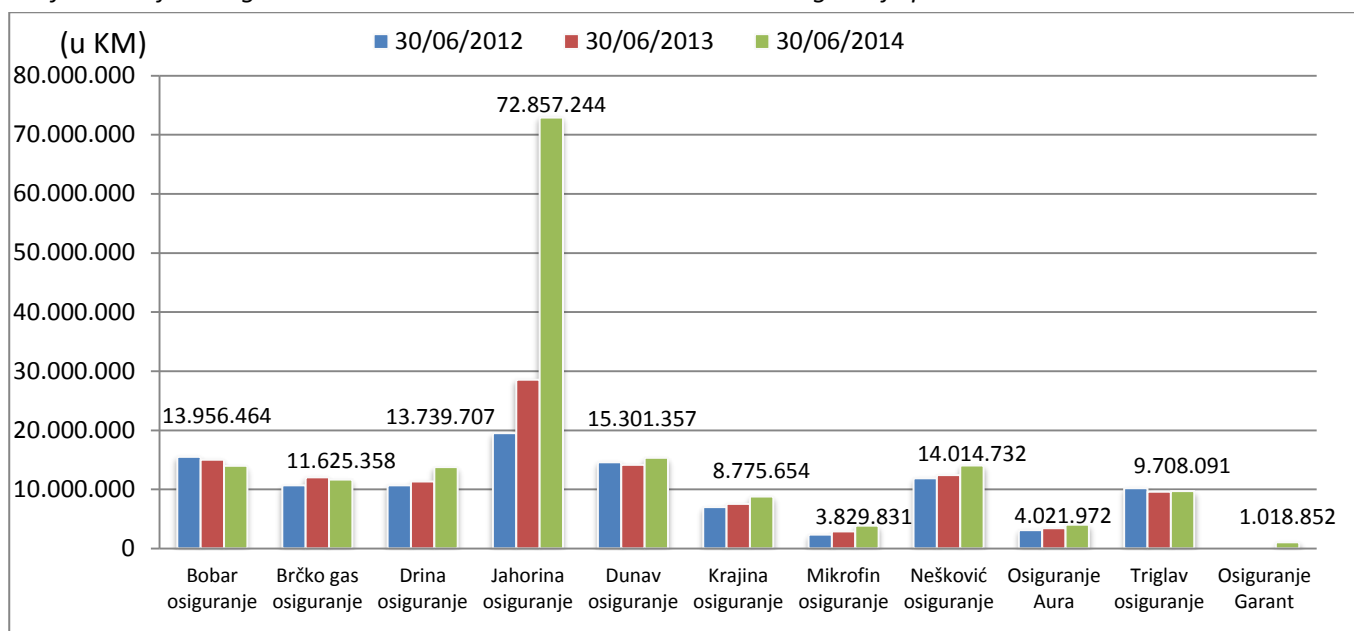
Izvor: Izveštaji društava za osiguranje

Iznos obračunatih tehničkih rezervi neživotnih osiguranja je, sa stanjem na dan 30.06.2014. godine, veći za 59,3%, u odnosu na stanje na dan 30.06.2012. godine, odnosno za 43,7 % u odnosu na stanje na dan 30.06.2013. godine.

Značajan rast iznosa obračunatih tehničkih rezervi neživotnih osiguranja, ostvaren u periodu 30.06.2013. do 30.06.2014. godine, rezultat je povećanja iznosa rezervi za štete nastalih po osnovu zaključenih ugovora o osiguranju, koji su pokrivali rizike elementarnih nepogoda. Treba istaći da se ne očekuje da rast rezervi za štete, nastalih kao posljedica rasta obaveza za štete po osnovu elementarne nepogode iz maja 2014. godine, ugrozi stabilnost sektora osiguranja i finansijsku sposobnost izmirenje obaveza, kako zbog niskog ukupnog nivoa preuzetih/realizovanih rizika po osnovu elementarne nepogode, tako i zbog činjenice da je za ove ugovore obezbijeđeno reosiguravajuće pokriće.

U narednom grafikonu prikazan je iznos obračunatih tehničkih rezervi neživotnih osiguranja za sva društva koja obavljaju poslove neživotnog osiguranja, i to za period od 30.06.2012. do 30.06.2014. godine.

Grafikon broj 9: Pregled obračunatih tehničkih rezervi neživotnih osiguranja po društvima

Izvor: Izveštaji društava za osiguranje

Iz grafikona se vidi da je, sa stanjem na dan 30.06.2014. godine u odnosu na isti period prethodne godine, kod jednog društva za osiguranje došlo do značajnog rasta iznosa obračunatih tehničkih rezervi, te da je kod dva društva za osiguranje ovaj iznos manji.

Rast iznosa obračunatih tehničkih rezervi kod „Jahorina osiguranje Vienna Insurance Group“ a.d. Pale posljedica je, pored ostalog, povećanja iznosa obračunatih rezervi za štete nastale kao posljedica elementarne nepogode iz maja 2014. godine.

Smanjenje iznosa obračunatih tehničkih rezervi kod „Bobar osiguranja“ a.d. Bijeljina i „Brčko gas osiguranje“ d.d. Brčko nema materijalnu značajnost sa stanovišta stabilnosti sektora osiguranja. Ove promjene nastale su kao rezultat ukidanja rezervi za izravnjanje rizika⁵ kod jednog od navedenih društava za osiguranje, te manjeg smanjenja iznosa obračunatih rezervi za štete⁶ kod oba društva za osiguranje. Dodatno, smanjenje iznosa obračunatih tehničkih, kod jednog od ovih društava, nastalo je i kao posljedica smanjenja iznosa obračunatih prenosnih premija, a što će u narednom periodu biti predmet posebnog nadzora Agencije.

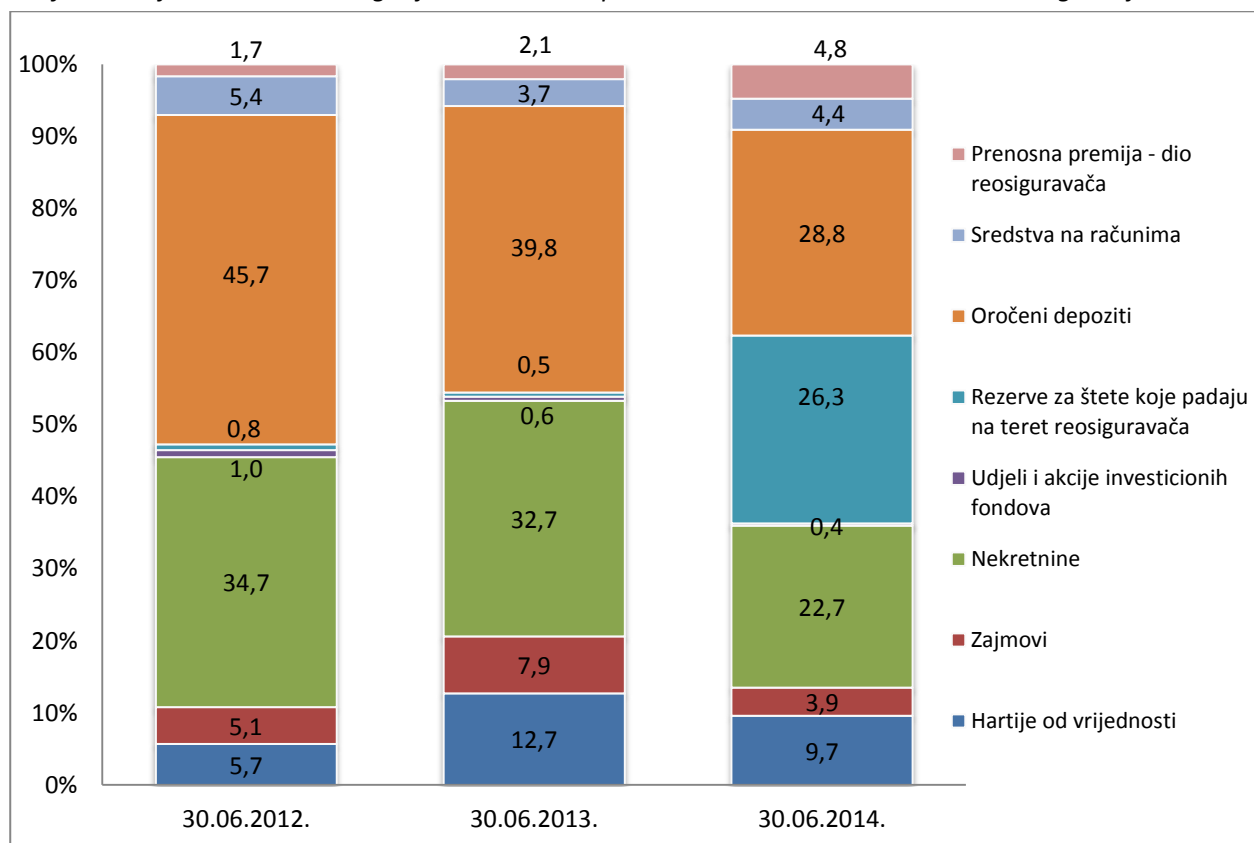
Kod ostalih društava za osiguranje ostvaren je očekivani rast iznosa obračunatih tehničkih rezervi, u skladu sa kretanjem portfelja osiguranja.

U narednom grafikonu prikazana je struktura ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi neživotnih osiguranja.

⁵ Ukidanje rezervi za izravnjanje rizika izvršeno je nakon testiranja potrebe formiranja ovih rezervi, u skladu sa propisima kojima je regulisan obračun tehničkih rezervi

⁶ Smanjenje rezervi za štete je uslijedilo nakon naloga Agencije da se poveća efikasnost u rješavanju i isplati odštetnih zahtjeva

Grafikon broj 10: Struktura ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi neživotnih osiguranja

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje

U strukturi ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi neživotnih osiguranja, kontinuirano, najznačajnije učešće imaju oročeni depoziti i nekretnine. U izvještajnom periodu značajano je poraslo učešće rezervi za štete koje padaju na teret reosiguravača. Razlog tome je rast iznosa obračunatih rezervi za štete nastale kao posljedica elementarne nepogode iz maja 2014 godine, a koje su reosigurane kod inostranih reosiguravača.

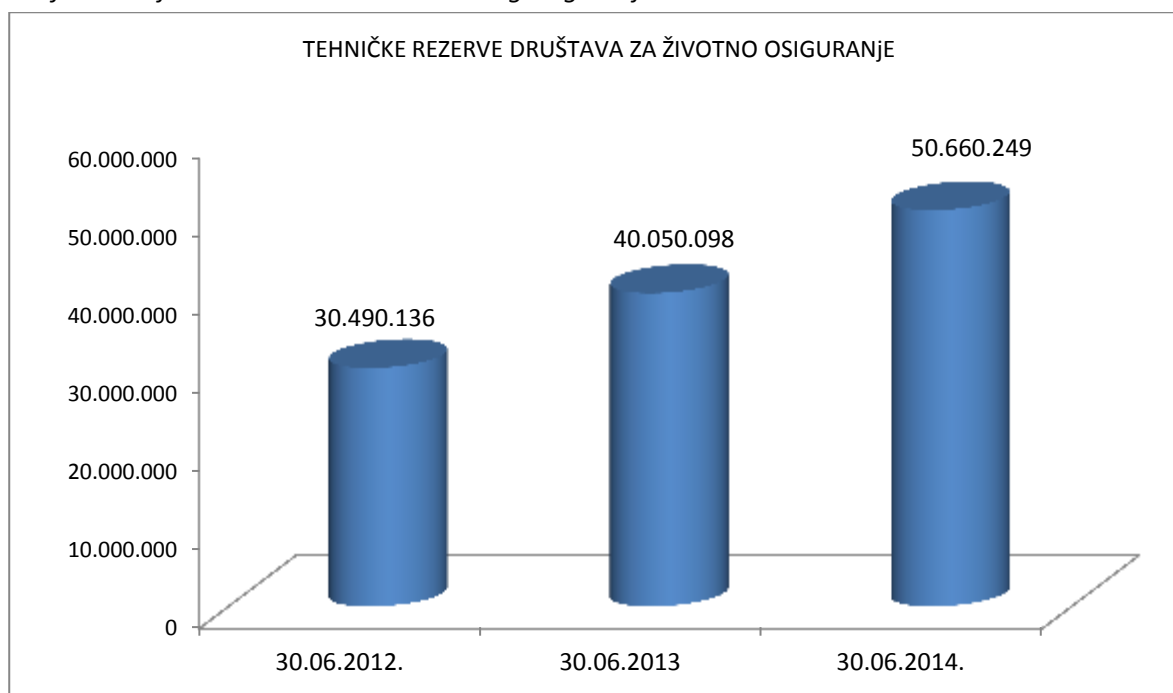
Dva društva za osiguranje još uvijek nemaju u potpunosti pokrivena tehničke rezerve dozvoljenim oblicima ulaganja. Tim društvima za osiguranje, Agencija je odredila krajnji rok za obezbjeđenje pokrića, a istovremeno je kao jednu od mjera nadzora izrekla zabranu određenih finansijskih transakcija i ograničenje raspolaganja pojedinim oblicima sredstava.

3.1.3. Obračun i sredstva za pokriće tehničkih rezervi društava za životno osiguranje

Tehničke rezerve životnog osiguranja, kao što se vidi iz narednog grafikona, karakteriše dinamičan rast.

Grafikon broj 11: Tehničke rezerve životnog osiguranja

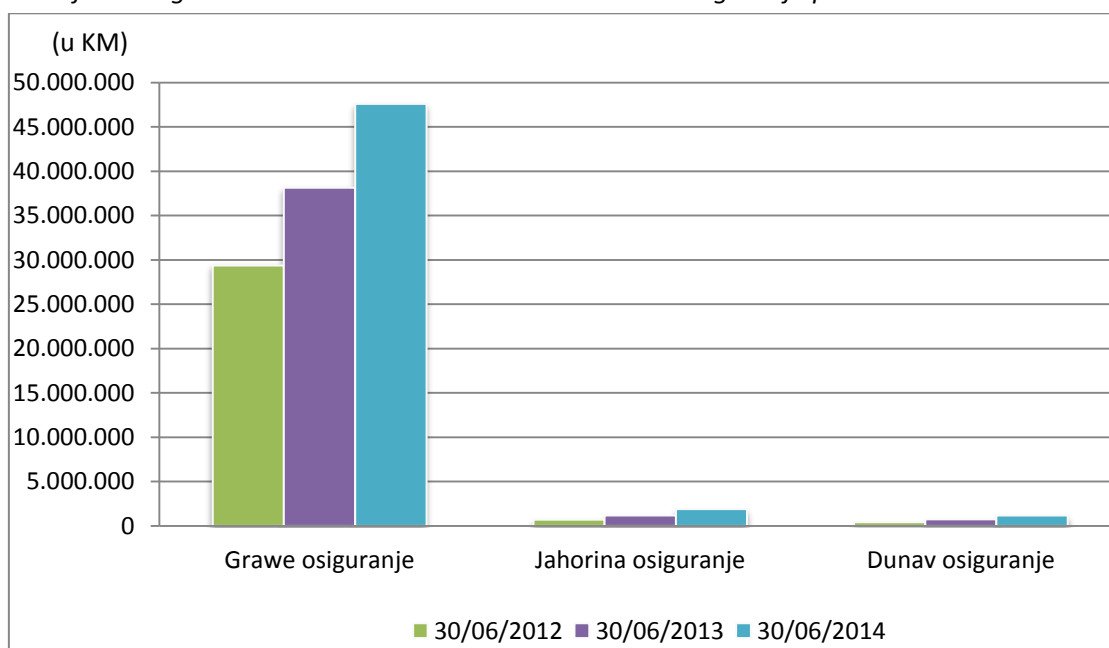

Izvor: Izveštaji društava za osiguranje

U posmatranom periodu 30.06.2012 do 30.06.2014. godina iznos obračunatih tehničkih rezervi životnog osiguranja povećan je za 66,2%, odnosno u periodu 30.06.2013 do 30.06.2014. godine za 26,5%. Rast obračunatih tehničkih rezervi životnih osiguranja je stabilan i u skladu je sa rastom i starosnom strukturom portfelja životnih osiguranja.

U narednom grafikonu prikazane su obračunate tehničke rezerve životnih osiguranja pojedinačno po društvima koja obavljaju poslove životnog osiguranja, za period od 30.06.2012. do 30.06.2014. godine.

Grafikon broj 12: Pregled obračunatih tehničkih rezervi životnih osiguranja po društvima

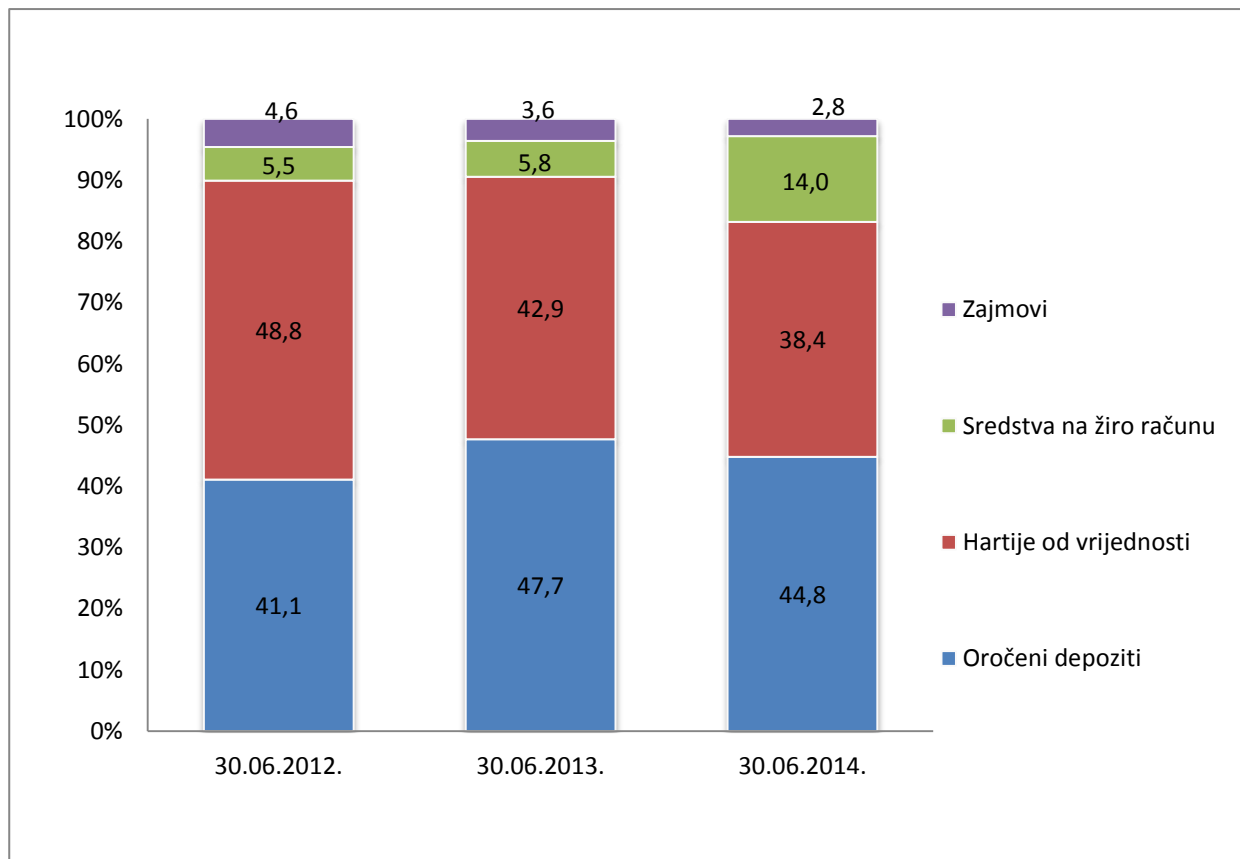

Izvor: Izveštaji društava za osiguranje

Razlika u iznosu obračunatih tehničkih rezervi životnih osiguranja između pojedinačnih društava za osiguranje je srazmjerna učešću ovih društava u ukupnoj premiji životnih osiguranja.

U narednom grafikonu prikazana je struktura ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi životnih osiguranja.

Grafikon broj 13: Struktura ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi životnih osiguranja

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje

U strukturi ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi životnih osiguranja najznačajnije učešće imaju oročeni depoziti i hartije od vrijednosti domaćih emitenata. U okviru hartija od vrijednosti dominiraju državne i municipalne obveznice.

Za razliku od neživotnih osiguranja, u strukturi ulaganja sredstva za pokriće tehničkih rezervi životnih osiguranja, u posmatranom periodu (30.06.2012. do 30.06.2014.) nije bilo značajnijih promjena.

Tehničke rezerve životnih osiguranja u potpunosti su pokrivene dozvoljenim oblicima ulaganja.

3.2. Pokazatelji o isplaćenim odštetama i drugim naknadama iz osiguranje

U nastavku se daju osnovni podaci u vezi sa rješavanjem i isplatom odšteta iz osiguranja od odgovornosti i drugih naknada iz ugovorenih osiguranja (u daljem tekstu: obaveze iz osiguranja⁷).

U prvoj polovini 2014. godini osiguranicima i korisnicima osiguranja isplaćeno je ukupno 39.123.660 KM, što u odnosu na isti period 2013. godinu kada je suma isplaćenih obaveza iz osiguranja iznosila 20.445.639 KM, predstavlja povećanje za 18.678.021 KM ili 91,3%.

U nastavku je dat tabelarni pregled iznosa isplaćenih obaveza iz osiguranja u periodu od 2012-2014. godine, po vrstama osiguranja.

Tabela broj 14: Iznos isplaćenih obaveza iz osiguranja po vrstama osiguranja (u KM)

VRSTA OSIGURANJA	30.06.2012.	30.06.2013.	30.06.2014.
Osiguranje nezgode	1.741.004	1.919.689	2.267.362
Zdravstveno osiguranje	112.866	208.973	158.357
Osiguranje vozila koja se kreću po kopnu osim šinskih vozila	3.106.925	3.283.687	3.971.714
Osiguranje plovila		49.416	
Osiguranje robe u prevozu	1.083	27.436	18.172
Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	250.583	222.872	1.523.257
Osiguranje ostalih šteta na imovini	615.914	728.894	16.289.614
Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila	13.143.147	12.900.934	13.077.068
Osiguranje od opšte građanske odgovornosti	3.348	28.126	31.307
Osiguranje od opšte odgovornosti za brodove		1.050	
Osiguranje pomoći			504
UKUPNO NEŽIVOTNA OSIGURANJA	18.974.869	19.371.076	37.337.355
Životno osiguranje	754.368	828.013	1.510.361
Rente			
Dodatna osiguranja uz osiguranje života	224.512	246.550	275.944
UKUPNO ŽIVOTNA OSIGURANJA	978.880	1.074.563	1.786.305
UKUPNO	19.953.749	20.445.639	39.123.660

Izvor: Izveštaji društava za osiguranje

Iz prethodne tabele vidljivo je da je iznos ukupno isplaćenih obaveza iz osiguranja dvostruko veći u odnosu na isti period prethodne godine, iako je broj isplaćenih šteta povećan za 7,3%. Razlog povećanja iznosa isplaćenih obaveza iz osiguranja kod neživotnih osiguranja su katastrofalne poplave koje su se desile ove godine u Republici Srpskoj, dok je kod životnih osiguranja povećan broj otkupa polisa osiguranja.

⁷ Obaveze iz osiguranja obuhvataju naknade šteta i ugovorenih iznosa po osnovu životnih osiguranja i naknade šteta i ostale naknade neživotnih osiguranja (isplaćene štete).

Tabela broj 15: Iznos isplaćenih obaveza iz osiguranja po vrstama osiguranja uzrokovani poplavom (u KM)

Vrsta osiguranja	Broj prijavljenih odštetnih zahtjeva (uzrokovanih poplavom)	Preliminarna procjena prijavljenih šteta koje nisu riješene (uzrokovanih poplavom)	Riješeni odštetni zahtjevi (uzrokovani poplavom)				Isplaćeno od ukupno riješenih odštetnih zahtjeva (uzrokovanih poplavom)		UKUPNO isplaćene štete u obračunskom periodu neživot	% učešće isplaćenih šteta uzrokovanih poplavom u ukupno isplaćenim štetama
			Ukupno riješeni odštetni zahtjevi		Odbijeni zahtjevi	Ukupno riješeni i odbijeni	Broj	Iznos		
			Broj	Iznos	Broj					
1	2	3	4	5	6	7=4+6	8	9	10	11=9/10
Osiguranje nezgode	0	0	0		0	0	0		2.267.362	
Zdravstveno osiguranje	0	0	0	0	0	0	0	0	158.357	
Osiguranje vozila koja se kreću po kopnu, osim šinskih vozila	94	585.451	58	663.416	1	59	47	506.838	3.971.714	12,86%
Osiguranje robe u prevozu	2	3.076	1	76		1	1	76	18.172	0,4%
Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	169	1.897.446	57	1.004.788	45	102	47	819.474	1.523.257	53,8%
Osiguranje ostalih šteta na imovini	216	43.275.131	128	13.672.308	31	159	119	13.653.938	16.289.614	83,8%
Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila	0	0	0	0	0	0	0	0	13.077.068	
Osiguranje od opšte građanske odgovornosti	0	0	0	0	0	0	0	0	31.307	
Osiguranje pomoći	0	0	0	0	0	0	0	0	504	
UKUPNO:	481	45.761.105	244	15.340.588	77	321	214	14.980.327	37.337.355	40,1%

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje

Prema podacima iz prethodne tabele, koji se odnose na društva za osiguranje sa sjedištem u RS⁸, na dan 30.06.2014. godine ukupan broj prijavljenih odštetnih zahtjeva kod neživotnih osiguranja uzrokovanih poplavom, iznosio je 481 u ukupnom iznosu od 61.101.693 KM. Ovaj iznos uključuje preliminarnu procjenu prijavljenih neriješenih odštetnih zahtjeva i riješene odštetne zahtjeve. Od ukupno riješenih odštetnih zahtjeva isplaćeno je 97,6%. U odnosu na ukupno isplaćene obaveze iz neživotnog osiguranja, štete uzrokovane poplavom iznose 14.980.327 KM ili 40,1%, pri čemu dominiraju ostale štete na imovini.

3.2.1. Efikasnost u rješavanju i isplati obaveza iz osiguranja

U narednoj tabeli prikazani su pokazatelji efikasnosti u rješavanju i isplati obaveza iz osiguranja za životna i neživotna osiguranja.

⁸ Pored društava za osiguranje sa sjedištem u RS i filijale društava iz FBiH su isplatile 25 odštetnih zahtjeva kod neživotnih osiguranja uzrokovana poplavom u ukupnom iznosu od 321.464 KM.

Tabela broj 16: Efikasnost u rješavanju i isplati obaveza iz osiguranja

Opis	30.06.2012.	30.06.2013.	30.06.2014.
Stopa efikasnosti u rješavanju obaveza iz osiguranja u neživotnim osiguranjima	66,2%	65,2%	64,5%
Stopa efikasnosti u rješavanju obaveza iz osiguranja u životnim osiguranjima	79,0%	84,5%	84,8%
Stopa efikasnosti u isplati obaveza iz osiguranja u neživotnim osiguranjima	89,5%	89,0%	93,2%
Stopa efikasnosti u isplati obaveza iz osiguranja u životnim osiguranjima	99,7%	100,0%	99,8%

Izvor: Izveštaji društava za osiguranje

Stopa efikasnosti u rješavanju obaveza iz osiguranja predstavlja odnos broja ukupno riješenih i ukupno evidentiranih zahtjeva i pokazuje tendenciju blagog pada u odnosu na prethodne izvještajne periode kod neživotnih osiguranja, dok je zabilježen blagi porast kod životnih osiguranja.

Sa druge strane, koeficijent isplate obaveza iz osiguranja, koji predstavlja odnos broja ukupno isplaćenih i ukupno riješenih odštetnih zahtjeva, je povećan kod neživotnih osiguranja, dok kod životnih osiguranja bilježi neznatan pad. U izvještajnom periodu nisu zabilježene značajne promjene ovih stopa.

U narednoj tabeli date su stope efikasnosti u rješavanju i isplati obaveza iz osiguranja za osiguranje od odgovornosti za motorna vozila, po društvima za osiguranje.

Tabela broj 17: Efikasnost u rješavanju i isplati obaveza iz osiguranja za osiguranje od odgovornosti za motorna vozila

R.B.	Društvo za osiguranje	Stopa efikasnosti u rješavanju obaveza iz osiguranja	Stopa efikasnosti u isplati obaveza iz osiguranja
1.	Bobar osiguranje A.D.	55,2%	92,7%
2.	D.D. Brčko-gas osiguranje	58,3%	100,0%
3.	Drina osiguranje A.D.	65,3%	100,0%
4.	Jahorina osiguranje A.D.	54,5%	93,3%
5.	Dunav osiguranje A.D.	45,2%	83,6%
6.	Krajina osiguranje A.D.	40,1%	89,5%
7.	Mikrofin osiguranje A.D.	78,4%	100,0%
8.	Nešković osiguranje A.D.	59,6%	95,3%
9.	Osiguranje Aura A.D.	76,2%	97,7%
10.	Triglav osiguranje A.D.	64,4%	90,2%
11.	Osiguranje Garant D.D.	100,0%	100,0%
12.	UKUPNO:	56,2%	94,4%

Izvor: Izveštaji društava za osiguranje

3.3.Racio šteta, racio troškova i kombinovani racio

Racio šteta predstavlja odnos mjerodavnih šteta i mjerodavne premije, dok racio troškova predstavlja učešće troškova sprovođenja osiguranja u obračunatoj premiji.

Kombinovani racio pokazuje rezultat poslovanja prije uključivanja rezultata od ulaganja, a računa se kao zbir racia troškova i racia šteta.

Agencija je, u okviru svojih ovlašćenja, za 2013. godinu i dalje, definisala dodatni obrazac za izvještavanje o ostvarenom poslovnom, odnosno tehničkom rezultatu, a na osnovu podataka iz ovih izvještaja se obračunavaju racio šteta, racio troškova i kombinovani racio. Na ovaj način postignuta je usklađenost iskazivanja tehničkog rezultata sa zahtjevima Direktive o godišnjim finansijskim izvještajima i konsolidovanim finansijskim izvještajima društava za osiguranje (91/674/EEZ). Takođe treba istaknuti da je u dokumentima TWINNING projekta (BA07IBFI01), ukazano na neadekvatnost i neusklađenost propisanih finansijskih izvještaja društava za osiguranje sa ovom direktivom, a što otežava provođenje finansijskog nadzora.

Zbog naprijed navedenih promjena nije moguće poređenje navedenih racia sa istim u prethodnim periodima.

U narednom tabelarnom pregledu dati su racio šteta, racio troškova i kombinovani racio za neživotna osiguranja za sektor osiguranja u cjelini, sa stanjem na dan 30.06.2014. godine:

Tabela broj 18: Racio šteta, racio troškova i kombinovani racio

O P I S	31.12.2013.	30.06.2014.
Racio šteta (%)	38,2	122,9
Racio troškova (%)	42,1	42,8
Kombinovani racio (%)	80,3	165,7

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje

Ukoliko je kombinovani racio manji od 100, razlika između 100 i kombinovanog racia predstavlja pozitivan rezultat iz poslova osiguranja, a ukoliko je kombinovani racio veći od 100, ta razlika predstavlja negativan rezultat iz poslova osiguranja.

Sa stanjem na dan 30.06.2014. godine, zbog povećanja racia šteta kombinovani racio je prvi put, od 2006. godine, veći od 100. Ovakav rezultat je direktna posljedica šteta prouzrokovanih elementarnom nepogodom iz maja 2014. godine. Međutim, kako je za ove štete obezbijeđeno inostrano reosiguravajuće pokriće, ne očekuje se negativan efekat na profitabilnost, kako sektora, tako ni pojedinačnih društava. U prilog tome govori podatak da ako se u obračun uključi reosiguravajuće pokriće, racio šteta bi iznosio 34,2%, te u tom slučaju kombinovani racio bi iznosio 77%.

3.4.Pokazatelji rentabilnost imovine i rentabilnosti vlastitih sredstava

U narednom tabelarnom pregledu prikazana je rentabilnost imovine i rentabilnost vlastitih sredstava na nivou sektora osiguranja RS u prvom polugodištu 2013-2014. godine:

Tabela broj 19: Pokazatelji rentabilnosti

Period	30.06.2013.	30.06.2014.
Povrat na uloženu imovinu (ROA) (%)	1,7	1,2
Povrat na uloženi vlastiti kapital (ROE) (%)	5,1	4,0

Izvor: Izveštaji društava za osiguranja

Pokazatelj rentabilnosti imovine (ROA) računa se kao odnos neto rezultata obračunskog perioda i prosječne aktive, a predstavlja procenat prinosa na ukupnu aktivu. Na nivou sektora osiguranja ostaren je pozitivan prinos na aktivu od 1,2%.

Pokazatelj rentabilnosti vlastitih sredstava (ROE) predstavlja odnos između neto rezultata obračunskog perioda i prosječnog kapitala, a pokazuje koliki je povrat na uloženi vlastiti kapital. Na nivou sektora ukupna rentabilnost kapitala u izvještajnom periodu iznosila je 4%.

Oba pokazatelja su smanjena u odnosu na isti period prethodne godine, a što je posljedica lošijeg tekućeg finansijskog rezultata.

3.5.Ostali pokazatelji poslovanja

U narednom tabelarnom pregledu dati su ostali pokazatelji poslovanja sektora osiguranja RS za prvo polugodište 2013-2014. godina:

Tabela broj 20: Ostali pokazatelji poslovanja

Period	30.06.2013.	30.06.2014.
Premija po zaposlenom (u KM)	56.143	62.140
Ukupan prihod po zaposlenom (u KM)	68.940	82.991
Dobit po zaposlenom (u KM)	4.113	3.325
Dobit/Ukupan prihod (%)	6,0	4,0
Racio solventnosti (%)	159,4	162,8
Opšta likvidnost (%)	3,6	4,6

Izvor: Izveštaji društava za osiguranje

Pokazatelji dobit po zaposlenom i dobit/ukupan prihod zabilježili su pad, dok su ostali pokazatelji zabilježili rast u odnosu na isti period prethodne godine.